

RAMYGALOS MIESTO BENDRASIS PLANAS

III - A. Tekstinė dalis AIŠKINAMASIS RAŠTAS

III ETAPAS. KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

Planavimo organizatorius:

Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius

Plano rengėjai:

UAB „Atkulos projektai“

UAB „Panprojektas“

Vilnius, 2011

OBJEKTAS: Ramygalos miesto teritorija
Panevėžio rajono savivaldybė

PLANAS: Ramygalos miesto bendrasis planas

PLANAVIMO RŪŠIS IR LYGMUO: Rajono lygmens bendrasis planas

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius

TURINYS:

III-A. Tekstinė dalis. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

III-B. Grafinė dalis. BRĖŽINIAI

B-1. Teritorijų naudojimo reglamentų ir veiklos apribojimų brėžinys (M 1:5000)

B-2. Želdynų, rekreacijos ir ekologinės apsaugos brėžinys (M 1:5000)

B-3. Miesto įtakos zonų brėžinys (M 1:20000)

B-4. Architektūrinės erdvinės kompozicijos brėžinys (M 1:10000)

B-5. Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimo, bei didžiųjų prekybos centrų išdėstymo brėžinys (M 1:5000)

B-6. Kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo brėžinys (M1:5000)

B-7. Gyvenamosios aplinkos kokybės ir viešųjų paslaugų plėtros brėžinys (M 1:5000)

B-8. Susisiekimo komunikacijų brėžinys (M 1:5000)

B-9. Teritorijų rezervavimo visuomenės poreikiams brėžinys(M 1:5000)

B-10. Inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinys (M 1:5000)

B-11. Nuotekynės ir vandentiekio sistemų plėtros schema (1:10 000)

B-12. Skirstomųjų dujotiekių plėtros schema (1:10 000)

B-13. Elektros tiekimo plėtros schema (1:10 000)

B-14. Ryšių infrastruktūros plėtros schema (1:10 000)

RAMYGALOS MIESTO BENDRASIS PLANAS		
RENGIMO ETAPAS – KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI		Data
Plano rengėjai	II „Atkulos projektai” Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647; el. paštas. atkula@gmail.com, www.atkula.lt Projekto vadovė Laimutė Janulienė (atestato Nr. A413)	2011-10
	UAB „Panprojektas“ Respublikos g. 38 (IV a.), LT-35173 Panevėžys, tel./faks. (8 45) 581875, el. paštas elvyra@panprojektas.lt, www.panprojektas.lt Projekto dalies vadovė Elvyra Klimavičienė	

TURINYS

1. ĮVADAS.....	4
1.1. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDĖTIS IR TAIKYMO TVARKA	6
1.2. GYVENTOJŲ SKAIČIAUS IR BŪSTO RAIDOS PROGNOZĖS	9
1.3. MIESTO RAIDOS STRATEGIJA	10
2. MIESTO PLĖTROS KONTEKSTAS	11
2.1. MIESTAS ŠALIES IR REGIONO PLĖTROS KONTEKSTE	11
2.2. MIESTO ĮTAKOS ZONA.....	11
2.3. KOORDINUOTA MIESTO IR PRIEMIESČIO PLĖTRA	12
3. MIESTO PLANO STRUKTŪRA	13
3.1. MIESTO STRUKTŪROS MODELIS	13
3.2. MIESTO SAVITUMAS IR ĮVAIZDIS	16
3.3. MIESTO PLANO STRUKTŪROS DALYS	17
3.4. MIESTO STRUKTŪROS OPTIMIZAVIMAS	19
4. TERITORIJŲ NAUDOJIMO REGLAMENTAI.....	22
4.1. GYVENAMOSIOS TERITORIJOS.....	22
4.2. MIESTO GYVENAMOSIOS APLINKOS KOKYBĖ.....	23
4.3. VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA	24
4.4. MIESTO ŽELDYNŲ IR VIEŠŲJŲ ERDVIŲ TERITORIJOS	26
4.5. KULTŪROS VERTYBIŲ APSAUGA IR NAUDOJIMAS.....	28
4.6. PRAMONĖS IR KOMERCINĖS TERITORIJOS.....	31
4.7. SUSISIEKIMO SISTEMA	32
4.7.1. IŠORĖS SUSISIEKIMO TINKLAS	36
4.7.2. MIESTO VIDAUS SUSISIEKIMO TINKLAS	36
4.7.3. VIEŠOJO TRANSPORTO SUSISIEKIMO SISTEMA.....	39
4.7.4. PASEKMĖS	39
4.7.5. ĮGYVENDINIMO PROGRAMA.....	40
4.8. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	40
4.8.1. VANDENTIEKA.....	41
4.8.2. BUITINIŲ IR LIETAUS NUOTEKŲ TVARKYMAS	41
4.8.3. ATLIEKŲ TVARKYMAS	41
4.8.4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS.....	42
4.8.5. ŠILUMOS TIEKIMAS.....	42
4.8.6. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS	42
4.8.7. RYŠIŲ INFRASTRUKTŪRA.....	43
5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMUI REIKALINGI PARENGTI DOKUMENTAI	44
5.1. RENGINI IR PERŽIŪRĖTINI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI.....	44
5.2. RENGINOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS.....	44
6. PRIEDAI	45
1 PRIEDAS. 6.1 LENTELĖ. RAMYGALOS MIESTO BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ PAGRINDINIO BRĖŽINIO TERITORIJŲ NAUDOJIMO REGLAMENTAI.....	45
2 PRIEDAS. 6.2 LENTELĖ TERITORIJŲ REZERVUOJAMŲ VISUOMENĖS POREIKIAMS SĄRAŠAS	45

1. ĮVADAS

Ramygalos miesto bendrasis planas rengiamas vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr.107-239; 2004, Nr.21-617, 2006, Nr. 66-2429), Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 24 d. sprendimu Nr.T-39 „Dėl bendrųjų planų rengimo“, Ramygalos miesto bendrojo plano darbų programa (patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 09 27 įsakymu Nr.A-860), planavimo sąlygų sąvadu rajono lygmens bendrojo planavimo dokumentui (Ramygalos miesto bendrajam planui) rengti išduotomis 2010 04 28 Nr. TP-75-10.

Bendrojo plano rengimo tikslai ir uždaviniai:

1. suformuoti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepciją
2. optimizuoti teritorijos urbanistinę struktūrą ir infrastruktūros sistemą
3. numatyti priemones ir apribojimus, užtikrinančius gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą;
4. numatyti priemones užstatytą teritorijų urbanistinei erdvinei kompozicijai tobulinti, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, bendrojo naudojimo želdynų sistemai formuoti
5. nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus
6. numatyti pagrindines regioninės politikos formavimo bei įgyvendinimo nuostatas
7. rezervuoti teritorijas, kuriose būtų plėtojami komunikaciniai koridoriai, inžinerinei bei susisiekimo infrastruktūrai ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti reikalingi objektai
8. nustatyti teritorijų funkcines zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir (ar) jos ypatumus.

Planavimo organizatorius:

- Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius (Vasario 16-osio g. 27, Panevėžys, tel. (8 45) 582948, 582996, faksas (8 45) 582975, el. paštas administratorius@panrs.lt, internetinis puslapis www.panrs.lt)

Plano rengėjas:

- Į „Atkulos projektai“ (Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647, el. paštas. atkula@gmail.com, internetinis puslapis www.atkula.lt). Projekto vadovė Laimutė Janulienė. Įmonė administruoja projektą, rengia Ramygalos miesto ir Raguvos miestelio bendruosius planus, organizuoja viešą svarstymą, atliks SPAV/SPV, bendrųjų planų derinimo, tikrinimo procedūras.
- UAB „Panprojektas“ (Respublikos g. 38 (IV a.) LT- 35173, Panevėžys Tel./faksas (8-45) 581875. El. pastas: elvyra@panprojektas.lt). Projekto dalies vadovė Elvyra Klimavičienė. Įmonė parengs toponuotraukas ir georeferencinę duomenų bazę, Krekenavos ir Naujamiesčio miestelių bendruosius planus, planuojamų teritorijų inžinerines dalis, dalyvaus projekto viešiniame, bendrųjų planų derinimo, tikrinimo procedūrose.

Ramygalos miesto bendrojo plano rengimo etapai ir terminai nustatyti vadovaujantis Miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr.D1-591). Šioje ataskaitoje pateikiami

sprendinių konkretizavimo stadijos rezultatai – **Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniai.**

Esamos būklės analizė užbaigta ir ataskaita pateikta planavimo organizatoriui. Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcija patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T-137 „Dėl pritarimo Ramygalos miesto, Krekenavos, Naujamiesčio, Raguvos miestelių bendrųjų planų koncepcijoms“.

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (LRV 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimas Nr. 967) atliekamas Strateginis sprendinių poveikio aplinkai vertinimas.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniuose konkretizuotos koncepcijos nuostatos, nustatyti teritorijų naudojimo reglamentai, teritorijų plėtros prioritetai iki 2021m.

Konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengti tekstiniai sprendiniai (aiškinamasis raštas) ir šie **brėžiniai ir schemas**:

- B-1. Teritorijų naudojimo reglamentų ir veiklos apribojimų brėžinys (M 1:5000)
- B-2. Želdynų, rekreacijos ir ekologinės apsaugos brėžinys (M 1:5000)
- B-3. Miesto įtakos zonų brėžinys (M 1:20000)
- B-4. Architektūrinės erdvinės kompozicijos brėžinys (M 1:10000)
- B-5. Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimo, bei didžiųjų prekybos centrų išdėstymo brėžinys (M 1:5000)
- B-6. Kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo brėžinys (M1:5000)
- B-7. Gyvenamosios aplinkos kokybės ir viešųjų paslaugų plėtros brėžinys (M 1:5000)
- B-8. Susisiekimo komunikacijų brėžinys (M 1:5000)
- B-9. Teritorijų rezervavimo visuomenės poreikiams brėžinys(M 1:5000)
- B-10. Inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinys (M 1:5000)
- B-11. Nuotekynės ir vandentiekio sistemų plėtros schema. Mastelis 1:10 000
- B-12. Dujotiekio tinklų plėtros schema. Mastelis 1:10 000
- B-13. Elektros tiekimo plėtros schema. Mastelis 1:10 000
- B-14. Ryšių infrastruktūros plėtros schema. Mastelis 1:10 000

Konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengtos šios **reglamentų lentelės**:

6.1. lentelė. Ramygalos miesto bendrojo plano sprendinių pagrindinio brėžinio teritorijų naudojimo reglamentai (I PRIEDAS);

6.2 lentelė. Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašas (II PRIEDAS).

1.1. Bendrojo plano sprendinių sudėtis ir taikymo tvarka

Ramygalos miesto Bendrąjį planą sudaro raštu ir grafiškai išreikštų teritorijų planavimo uždavinių sprendimo rezultatų visuma.

Ramygalos miesto bendrasis planas (toliau tekste Bendrasis planas) yra kompleksiškas teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyta miesto plėtros koncepcija iki 2031 metų, plėtros prioritetai iki 2021 m., miesto teritorijos naudojimo reglamentai, veiklos apribojimai, siekiant deklaruoti ir ginti viešąjį interesą. Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami pavieniai sklypai ar jų grupės, nefiksuojamos sklypų ribos. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei kiti teritorijų naudojimo ir užstatymo parametrai nustatomi žemesnio lygmens ar kitos rūšies teritorijų planavimo dokumentuose (specialiuosiuose ir detaliuosiuose planuose).

Bendrojo plano sprendiniai pagal atskirose miesto dalyse vyraujančią veiklą padalina miesto teritoriją į zonas, nustato joms svarbiausias plėtros kryptis, *prioritetinę* žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą, kitas leistinas žemės naudojimo paskirtis būdus ir pobūdžius, taip pat bendruosius statybos intensyvumo ir aukštingumo reglamentus.

1.1.1 lentelė. Ramygalos miesto teritorijos Bendrojo plano sprendinių sudėtis:

Sprendinių grupės pavadinimas	Aiškinamojo rašto skyrius ir poskyris	Brėžiniai
Bendrosios nuostatos	1.3. Miesto raidos strategija	
Priemiesčių plėtros sprendiniai	2.2. Miesto įtakos zona 2.3. Koordinuota miesto ir priemiesčio plėtra	B-3. Miesto įtakos zonų brėžinys
Miesto plano struktūros sprendiniai	3.1. Miesto struktūros modelis 3.3. Miesto plano struktūros dalys 3.4. Miesto struktūros optimizavimas	B-4. Architektūrinės erdvinės kompozicijos brėžinys B-1. Teritorijų naudojimo reglamentų ir veiklos apribojimų brėžinys
Miesto savitumo ir įvaizdžio sprendiniai	3.2. Miesto savitumas ir įvaizdis	B-4. Architektūrinės erdvinės kompozicijos brėžinys B-1. Teritorijų naudojimo reglamentų ir veiklos apribojimų brėžinys
Gyvenamųjų teritorijų plėtros sprendiniai	4.1 Gyvenamosios teritorijos 4.2 Miesto gyvenamosios aplinkos kokybė 4.4 Miesto želdynų ir viešųjų erdvių teritorijos	B-7. Gyvenamosios aplinkos kokybės ir viešųjų paslaugų plėtros brėžinys; B-2. Želdynų, rekreacijos ir ekologinės apsaugos brėžinys.
Komercinių teritorijų sprendiniai	4.6 Pramonės ir komercinės teritorijos	B-5. Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimo, bei didžiųjų prekybos centrų išdėstymo brėžinys
Kultūros paveldo vertybių apsaugos sprendiniai	4.5 Kultūros vertybių apsauga ir naudojimas	B-6. Kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo brėžinys
Pramoninių teritorijų plėtros sprendiniai	4.6 Pramonės ir komercinės teritorijos	B-5. Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimo, bei didžiųjų prekybos centrų išdėstymo brėžinys
Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai	4.7 Susisiekimo sistema	B-8. Susisiekimo komunikacijų brėžinys;

Sprendinių grupės pavadinimas	Aiškinaamojo rašto skyrius ir poskyris	Brėžiniai
Teritorijų naudojimo reglamentai	6 skyrius. Priedai 6.1. lentelė Teritorijų naudojimo reglamentai	B-1. Teritorijų naudojimo reglamentų ir veiklos apribojimų brėžinys
Inžinerinės infrastruktūros plėtros sprendiniai	4.8 Inžinerinė infrastruktūra	B-10. Inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinys B-11. Nuotekynės ir vandentiekio sistemų plėtros schema B-12. Dujotiekio tinklų plėtros schema B-13. Elektros tiekimo plėtros schema. B-14. Ryšių infrastruktūros plėtros schema
Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašai	6 skyrius. Priedai 6.2 lentelė Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašas	B-9. Teritorijų rezervavimo visuomenės poreikiams brėžinys.
Teritorijų, kurioms būtina parengti vietos lygmens teritorijų planavimo dokumentus sąrašas	5 skyrius. Sprendinių įgyvendinimui reikalingi parengti dokumentai 6 skyrius. Priedai 6.2 lentelė Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašas	

Bendrojo plano sprendinių pavaizdavimo principai

Sprendiniuose visa miesto teritorija yra sudalinta į zonas, kurios pažymėtos atitinkamomis spalvomis. Teritorijų naudojimo reglamentai surašyti BP pagrindinio brėžinio reglamentų lentelėje

- vyraujantys teritorijos požymiai, galimos žemės naudojimo paskirtys ir būdai;
- atskirų funkcinų zonų rekomenduojama struktūros sandara;
- maksimali užstatymo intensyvumo reikšmė;
- maksimali užstatymo aukštingumo reikšmė;

Brėžiniuose pažymėtos teritorijos, didesnės nei 0,01 ha. Mažesnės teritorijos neakcentuojamos (išskyrus visuomenės poreikiams reikalingas teritorijas, kultūros vertybių teritorijas ir želdynus, kurie papildomai pažymėti brėžiniuose. Užstatymo ir teritorijų naudojimo reglamentai taikomi ir pagrindiniame brėžinyje nepažymėtoms mažesnėms nei 0,01 ha teritorijoms, išskyrus tuos atvejus, kai esama veikla ir užstatymo principai teritorijoje yra kitokie (tokiu atveju užstatymo reglamentai nustatomi žemesnio lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentuose);

Plano sprendiniai parengti ir vertinami mastelyje 1:5000 ir į tikslesnį mastelį netransformuojami. Rengiant kito lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentus bendrojo plano sprendiniai – funkcinų zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius. Ypatinga svarba teikiama gamtos ir kultūros paveldo apsaugos integralumui.

Taikymo tvarka

Ramygalos miesto Bendrojo plano sprendiniai išreiškia Panevėžio rajono savivaldybės tarybos nuostatas dėl miesto teritorijos naudojimo, veiklos joje plėtojimo sąlygų ir teisių. Visi patvirtinti ir savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre registruoti teritorijų planavimo dokumentai galioja tiek, kiek neprieštarauja šiems Bendrojo plano sprendiniams. Visi sprendimai dėl miesto teritorijos naudojimo ir veiklos joje plėtojimo, žemės naudojimo tikslinės paskirties nustatymo ir keitimo, veiklos apribojimų, specialiųjų sąlygų, nekilnojamojo turto rezervavimo ar paėmimo visuomenės poreikiams neturi prieštarauti šiems Bendrojo plano sprendiniams.

Teritorijų, žemės sklypų, pastatų, statinių ir įrenginių naudotojams, kurių nekilnojamojo turto iki Bendrojo plano sprendinių įsigaliojimo dienos registruota tikslinė naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis prieštarauja šiems Bendrojo plano sprendiniams, paliekama teisė naudotis nekilnojamoju turtu taip pat, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių įsigaliojimo dienos, nekeičiant jo naudojimo paskirties pobūdžio bei masto. Bet kokie šio turto naudojimo pakeitimai neturi prieštarauti šiems Bendrojo plano sprendiniams.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniais privalo vadovautis valstybės institucijos, savivaldybės, visuomeninės ir nevyriausybinės organizacijos, fiziniai ir juridiniai asmenys, planuojantys ar vykdančys veiklą šioje teritorijoje. Jeigu Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniuose nėra suformuluotos aiškios nuostatos dėl konkrečios veiklos, tuomet reikia vadovautis Bendrojo plano koncepcija, patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T-137 „Dėl pritarimo Ramygalos miesto, Krekenavos, Naujamiesčio, Raguvos miestelių bendrųjų planų koncepcijoms“.

Ginčo atvejais prioritetas teikiamas viešajam interesui, t.y. žmogaus sveikatai, ekstremalių situacijų prevencijai, viešųjų paslaugų plėtrai, aplinkos ir kultūros paveldo vertybių pasaugai, infrastruktūros plėtrai.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniai tikslinami, papildomi ir keičiami teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrojo plano sprendinių pakeitimai, tikslinimai ir papildymai neturi bloginti miesto ar jo dalies gyvenimo ir aplinkos kokybės, mažinti viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams kokybės, bloginti veiklos ir verslo sąlygų planuojamoje teritorijoje buveines turintiems ūkio subjektams.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniai taikomi:

- Priimant sprendimus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo sąlygų bei teisių;
- Derinant detaliojo, specialiojo, bendrojo planavimo dokumentus, statybos projektus, nustatant sąlygas teritorijų planavimo darbams, rengiant statybos projektų sąlygų sąvadus;
- Rengiant savivaldybės, investicijų programas ir projektus;
- Priimant sprendimus dėl savivaldybės nekilnojamojo turto naudojimo, privatizavimo, taip pat privataus nekilnojamojo turto paėmimo ar rezervavimo visuomenės poreikiams.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniai galioja savivaldybės tarybos ir administracijos kompetencijos ribose.

1.2. Gyventojų skaičiaus ir būsto raidos prognozės

Nustatydami gyventojų skaičiaus ir būsto Ramygalos mieste raidos prognozę vadovaujamės savivaldybės taryboje patvirtintomis Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcijos nuostatomis.

Per artimiausius 10 metų gyvenamojo ploto komfortas mieste padidės vien dėl to, kad mažės gyventojų skaičius. Tačiau tikėtina, kad planuojamo laikotarpio pabaigoje atsiras poreikis naujai gyvenamajai statybai dėl šių priežasčių:

- Sunyks dalis susidėvėjusio gyvenamojo fondo;
- Dalies gyvenamojo fondo, esančio nepalankiose gyvenimui sąlygose, bus naudojama komercijai, smulkiai gamybai, infrastruktūrai ar kitoms reikmėms;
- Plėtojantis investicijoms, atsiras poreikis aukštesnės kokybės būstui.

Įvertinus bendras būsto plėtros tendencijas mažuose Lietuvos miestuose ir Ramygalos mieste 2005-2010 metų laikotarpiu, manome, kad tikėtinas yra pesimistinis būsto plėtros variantas. Tačiau, *siekdami nustatyti miesto maksimalios (fizinės) plėtros ribas ir tinkamai suplanuoti plėtrą jų ribose, rengdami Ramygalos miesto plėtros sprendinius ir skaičiuodami teritorijų poreikį naujų gyvenamųjų namų statybai pagrindu imame optimistinį prognozės variantą.*

1.2.1. lentelė. Gyvenamojo fondo plėtros prognozė Ramygalos mieste (alternatyvos)

	2011	2016	2021	2026	2031
Optimistinė					
Gyventojų skaičius, žm.	1 645	1608	1581	1564	1557
Gyvenamasis fondas, m ²	56290	57490	58758	60258	61758
Gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	34,22	35,75	37,16	38,53	39,66
Naudingo gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	23,95	25,03	26,97	25,73	27,76
Pesimistinė					
Gyventojų skaičius, žm.	1 645	1590	1550	1515	1485
Gyvenamasis fondas, m ²	56290	57258	58226	59190	60162
Gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	34,22	36,01	37,56	39,07	40,51
Naudingo gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	23,95	25,20	26,29	27,35	28,36

Remdamiesi parengta Ramygalos miesto koncepcija, vadovaujamės optimistiniu ekstensyvio gyvenamojo fondo plėtros variantu. „Antrajam būstui“ daugiau tinkami yra vienbučiai namai, todėl daugiabutės statybos dalis gyvenamojo fondo prieaugyje yra sumažintas. Teritorijų poreikis gyvenamojo fondo plėtrai pateiktas 1.2.2 lentelėje, tačiau miesto plano struktūra rengiama maksimaliai plėtrai su gyvenamojo būsto plėtros alternatyvomis. Jeigu gyvenamojo fondo plėtra vyks pagal prognozę, tai dalis numatytų teritorijų liks neužstatyta ir galės būti naudojama žemės ūkio veiklai.

1.2.2.lentelė. Teritorijų poreikis gyvenamojo fondo plėtrai (ha)

	Iš viso	2016	2021	2026	2031
Optimistinis variantas					
Gyvenamas ploto prieaugis 1-2 butų pastatuose, m ²		1020	1078	1275	1275
Teritorijų poreikis 1-2 butų pastatams, ha	9,3	2,04	2,16	2,55	2,55

Gyvenamas ploto prieaugis daugiabučiuose, m ²		180	190	225	225
Teritorijų poreikis daugiabučiams pastatams, ha	0,21	0,18	0,19	0,22	0,22
Iš viso gyvenamojo ploto prieaugis m ²		1200	1268	1500	1500
Iš viso teritorijų poreikis ha	9,51	2,22	2,35	2,77	2,77

Pastaba: Skaičiuojant plėtrą mažaaukštės statybos rajonų apgyvendinimo rodiklis priimamas 500 kv. m gyvenamojo ploto 1 ha, daugiabutės statybos –1000 kv. m /ha.

1.3. Miesto raidos strategija

Ramygalos miesto plėtros prielaidos yra šios:

- **vietos ir užsienio investicijos**, plyno lauko investicijos – kuriamos naujos darbo vietos;
- **smulkaus ir vidutinio verslo plėtra** – plėtojamos paslaugos (tarp jų pramogų paslaugos) gyventojams ir ūkio subjektams, kuriamos naujos darbo vietos;
- **gyvenimo kokybės plėtra** – kuriama viešųjų erdvių ir želdynų sistema, plėtojamos ir atnaujinamos inžinerinių tinklų sistemos, keliami komunalinių paslaugų kokybė, sudaromos sąlygos gyventojų mobilumui, aplinka pritaikoma senjorams ir žmonėms su negalia, viešųjų paslaugų įvairovės plėtra.

Miesto plano struktūra formuojama atsižvelgiant į miestą kertančias urbanistines integracijos ašis, miesto ir jo apylinkių gamtinį karkasą, ryšius su aplinkinėmis urbanizuotomis teritorijomis. Ramygalos miestui, Garuckų kaimui ir Aukštadvario kaimui plečiantis ir tampant vientisa urbanistine struktūra, numatomas aplinkkelis, siekiant nukreipti sunkiojo transporto eismą nuo gyvenamųjų teritorijų. Miesto centrinėje dalyje ir gyvenamuosiuose rajonuose pirmenybė teikiama miesto savitumo apsaugai ir plėtrai, dviratininkams ir pėstiesiems. Plėtojant miesto struktūrą vadovaujamosi subalansuotos plėtros principais.

Įvertinus miesto raidą, nekilnojamojo turto rinkos plėtros tendencijas, Ramygalos miesto teritorijos planavimo dokumentų registre sukauptą informaciją, esamos būklės analizės metu nustatytas miesto raidos problemas, miesto gyventojų skaičiaus ir būsto raidos prognozes, suformuluota miesto urbanistinės raidos strategija:

- Paruošti miesto struktūrą galimai plėtrai ir investicijoms, numatant naujas plėtros teritorijas verslui ir gyvenamajai statybai, saugoti esamą fizinę aplinką, pritaikyti ją kintantiems miesto poreikiams ir galimybėms;
- Suformuoti darnią Ramygalos miesto ir jam gretimų teritorijų plėtros sistemą, didinančią miesto gyvenimo kokybę ir ekonominį konkurencingumą;
- Suformuoti miesto želdynų ir vidaus ryšių pėsčiomis bei dviračiais sistemą;
- Sukurti prielaidas gyventojų mobilumui;
- Aprūpinti teritoriją inžinerine infrastruktūra.

Bendrai miesto ir priemiesčių struktūrai pritaikomas miesto gatvių tinklas ir susiejamas su užmiesčio keliais. Suformuotas gatvių tinklas sudaro prielaidas skaidyti transporto srautus ir racionaliai organizuoti automobilių eismą mieste. Numatomos galimybės gatvių tinklo plėtrai ateityje.

2. MIESTO PLĖTROS KONTEKSTAS

Miesto plėtros kontekstą sudaro Panevėžio rajono teritorijos socialinės ir ekonominės plėtros tendencijos ir Ramygalos miesto seniūnijos teritorijos socialinės ir ekonominės plėtros tendencijos. Bendrojo plano miesto išorės struktūros sprendiniai suformuluoja miesto politiką rengiant regioninius erdvinio, strateginio planavimo dokumentus ar bendradarbiavimo projektus, dalyvaujant rajono bendrųjų planų rengime, suformuoja prielaidas miesto integracijai į Panevėžio rajono Ramygalos miesto seniūnijos socialinės ekonominės plėtros kontekstą.

2.1. Miestas šalies ir regiono plėtros kontekste

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, siekiant užtikrinti tikslingą ir harmoningą gyvenviečių tinklo raidą, kuri remiasi šalies erdvinio urbanistinio stuburo palaikymo bei tolygaus aktyvumo centrų išdėstymo darna, Ramygalos miestas nurodomas kaip trečio lygmens „c“ kategorijos lokalinis centras, naujai formuojamas plėtojamas miestelių pagrindu.

Ramygalos miestas ir jo apylinkės yra prie 1B kategorijos 1 lygmens šalies urbanistinės integracijos ašies, priskiriamas mažo potencialo rekreaciniam arealui, planuojama teritorija patenka į šalies funkcinio stuburo intensyvios plėtros zoną.

Ramygala yra svarbus lokalinio lygmens gyvenamųjų vietovių sistemos centras, aptarnaujantis 25 - 35 km nuo didesnių miestų nutolusių Panevėžio ir Kėdainių rajonų kaimų ir miestelių gyventojus.

Panevėžio rajono teritorijos bendrajame plane Ramygalos miestas prisiktas prioritetiškai lankymui pritaikomam kultūros paveldo objektui, esančiam turizmo plėtros zonoje. Miestas įvardijamas kaip rajoninės reikšmės turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras.

2.2. Miesto įtakos zona

(žr. B-3 brėžinį „Miesto įtakos zonų brėžinys“)

Miesto įtakos zona – šalies teritorijos valdymo struktūroje priskirta miestui administruoti savivaldybės ar apskrities teritorija (formali įtakos zona) arba miesto vyraujančių išorinių socialinių ir ūkinių ryšių formuojama teritorija (neformali arba faktinė įtakos zona).

Geopolitiniu aspektu Ramygalos miestas nėra reikšmingas kultūrinis ir administracinis centras. Lietuvos Respublikos bendrajame plane Ramygala yra trečio lygmens c kategorijos lokalinis centras, naujai formuojamas ir plėtojamas miestelių pagrindu.

Miesto įtaka aplinkinėms teritorijoms daroma keliais aspektais:

- Socialinis – ekonominis aspektas: miesto socialiniai – ekonominiai, ūkiniai,, administraciniai ir priemiesčio teritorijų ryšiai;
- Urbanistinis aspektas: miesto urbanistinis poveikis priemiesčio teritorijoms ir priemiesčio teritorijų įsiliejimas į miesto urbanistinį audinį;

- Gamtinis aspektas: ekologinė įtaka ir poveikis priemiesčių gamtinei aplinkai.

Socialiniu aspektu Ramygalos miestas yra glaudžiai susijęs su Panevėžiu. Atstumas tarp šių miestų yra tik 24 km, miestus sieja darbo ryšiai, žmonių ir pinigų srautai, gyvenamojo ar „antrojo būsto“ ryšiai. Iš dalies Ramygalą socialiniu aspektu gali būti susieta ir su į pietus nuo miesto esančiais Kėdainiais. Kitų miesto apylinkėse esančių gyvenviečių ir kaimų gyventojų interesai išsiskaido tarp daugmaž lygiaverčių gyvenviečių: Ramygalos, Krekenavos, Vadoklių, Pavermenio. Socialinius ryšius tarp Ramygalos ir aplinkinių gyvenviečių ypač stiprina socialinių paslaugų kokybė. Ramygaloje veikia Ramygalos palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, Ramygalos socialinių paslaugų centras, Ramygalos gimnazija – įstaigos aptarnaujančios ne tik miesto bet ir apylinkių gyventojus.

Urbanistiniu aspektu Ramygalos miestas glaudžiai susijęs su Garuckų kaimu ir Aukštadvario kaimu, kurių teritorijos taip pat patenka į Bendrajame plane planuojamos teritorijos ribas ir laikomos vientisu urbanistiniu audiniu.

Gamtiniu aspektu miestas ryškių sąsajų su apylinkėmis neturi. Miestą supa sukultūrinta agrarinė aplinka. Tačiau planuojama miesto želdynų sistema siejama su apylinkių hidrografiniu tinklu, kurio pakrantėse galėtų būti ugdomas vietinės reikšmės gamtinis karkasas.

2.3. Koordinuota miesto ir priemiesčio plėtra

Ramygalos priemiestinėje zonoje esant palankioms gamtinėms sąlygoms miesto plėtra yra beveik neribojamas, administracinė miesto teritorijos riba plėtros taip pat neriboja. Tolimesnei plėtrai rytų kryptimi vienintelis ribojimas taps numatytas Ramygalos miesto aplinkkelis. Esant palankiai situacijai, numatoma miesto urbanistinių struktūrų plėtra siūlant aiškų funkcinį zonavimą.

Siekiant darnios miesto ir priemiestinių teritorijų plėtros veiksmai koncentruotos miesto plėtros ir įtakos kryptyse (pramonės rajonų link) turi būti koordinuoti. Ypač tai svarbu, vystant socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą ir transporto sistemą, įgyvendinant miesto ir savivaldybės išorės infrastruktūros (tarptautinių ryšių koridoriai, logistikos centrai) plėtros projektus, formuojant miesto ir užmiesčio paslaugų centrų sistemą. Unikalioms ir epizodinėms paslaugoms koncentruotinos Ramygalos miesto centrinėje dalyje ir kituose miesto paslaugų plėtros centruose. Periodinės ir kasdieninės paslaugos numatytinos vietiniuose miesto paslaugų centruose. Siektina, kad būtų užtikrinta kasdieninių paslaugų kokybė miesto įtakos zonoje esančiose gyvenvietėse.

Miesto ir jo tiesioginės įtakos zonoje - su miestu tiesiogiai susijusiose teritorijose sudaromos sąlygos geriems funkciniais ir susisiekimo ryšiams formuoti.

3. MIESTO PLANO STRUKTŪRA

3.1. Miesto struktūros modelis

Ramygalos miesto bendrojo plano iki 2021 m. sprendiniai rengiami vadovaujantis miesto plėtros koncepcija, patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T-137 „Dėl pritarimo Ramygalos miesto, Krekenavos, Naujamiesčio, Raguvos miestelių bendrųjų planų koncepcijoms“. Koncepcijoje nustatytos pagrindinės miesto plėtros kryptys ir plėtros principai, teritorijos vystymo tikslų sistema, numatanti nuosekliai įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane įtvirtintus darnaus teritorijų vystymo principus, užtikrinant tinkamą gamtinių ir socialinių išteklių naudojimą. Tai turi įtakos formuojant miesto erdvinės struktūrą, nustatant teritorijos funkcinis prioritetus, reglamentuojant teritorijų naudojimą.

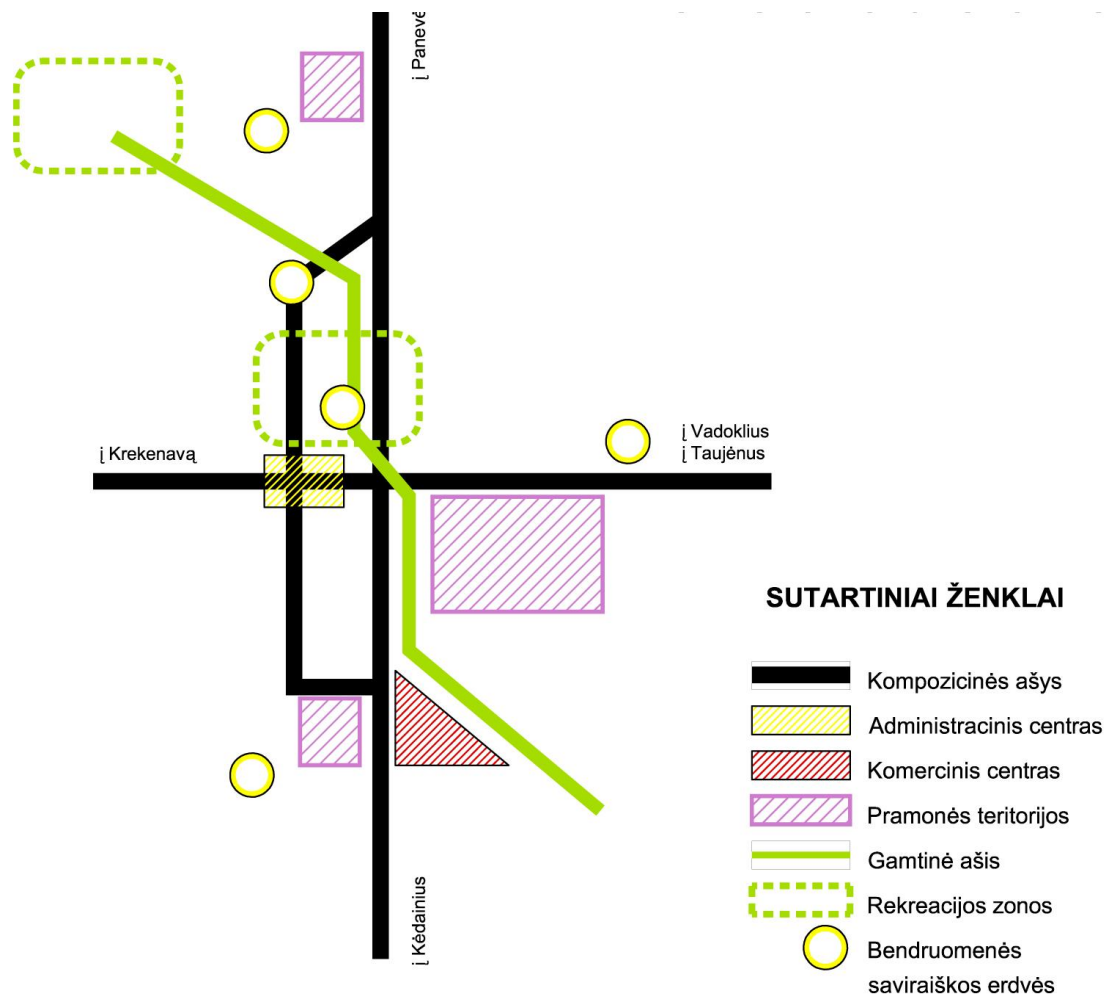
Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcijoje siūlomas vientisas teritorijos urbanistinis audinys, siūlant tankinti, užbaigti gyvenamuosius kvartalus, suformuoti aiškia funkcinę struktūrą. Siūloma gerinti miestelio gyvenimo kokybę, formuojant vientisą želdynų struktūrą, naujas pėsčiųjų takų jungtis, sudarant sąlygas gyventojų mobilumui. Bendrojo plano koncepcijoje numatomas inžinerinių tinklų sistemos atnaujinimas, komunalinių paslaugų kėlimas.

Siekiant padidinti miestelio patrauklumą ir pagerinti gyvenimo kokybę, numatoma funkciškai ir fiziškai papildyti esamas funkcines zonas, saugomi, tausojami ir gausinami želdynai, formuojamos naujos viešosios erdvės, numatomos aiškios vietos gyventojų ir lankytojų rekreacijai, išsaugomi miesto savitumo požymiai. Naujų plėtros teritorijų bendrojo plano sprendiniuose numatoma nedaug, tik strategiškai palankiose vietose.

Bendrojo plano sprendiniuose suformuojamas miesto plano struktūros modelis, kurio pagrindu sprendžiamos planinės ir erdvinės miesto kompozicijos problemos, identifikuojami svarbiausi kompoziciniai elementai. Kompozicinis modelis formuojamas remiantis atliktomis miesto esamos būklės analizėmis, išvelgtais kompoziciniais bruožais, bei papildant esamą būklę naujais elementais, kurie turėtų teigiamą įtaką miestelio kompozicijai bei darniai plėtrai.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniuose planuojamos teritorijos centrų sistema nediferencijuojama, kadangi planuojama teritorija nėra didelė o funkciniai ir transporto ryšiai artimi. Formuojama monocentrinė plano struktūra istorinio miesto centro pagrindu.

Ramygalos miesto kompoziciniame modelyje išskiriami tokie kompoziciniai elementai: pagrindinės kompozicinės ašys, sutampančios su erdviniais - vizualiniais koridoriais mieste; gamtinė ašis, kuri mieste funkciškai veikia kaip rekreacinė ašis, taip pat žalioji jungtis; centrai (administracinis ir komercinis) kur susitelkia didžiausi žmonių srautai, taip pat darbo vietos, būtini atitinkami susisiekimo ryšiai; rekreacinės zonos, kaip žaliųjų jungčių ir gamtinės ašies formavimo pagrindimas; bendruomenės saviraiškos erdvės, kaip gyvenimo kokybės vienas iš rodiklių.

3.1.1 pav. Ramygalos miesto kompozicinis – funkcinis modelis

Esamas Ramygalos **administracinis centras** yra istoriniame miesto centre, kultūros paveldo teritorijoje, daugiausia aplink miesto aikštę. Administracinis centras dažnai formuoja miesto įvaizdį, atspindi gyvenimo kokybę jame. Ramygaloje pagrindiniai administraciniai ir visuomeniniai objektai yra išsidėstę linijiniu būdu ir apima dalį Dariaus ir Girėno ir Panevėžio gatvių. Teritorija mieste atlieka ir reprezentacinę funkciją.

Komeraciniai centrai, kaip miesto kompozicijos elementai, traukos teritorijos, Ramygaloje nėra raiškūs. Funkciškai komercijos objektų mieste planuojama įvairiose vietose, kad objektų sklaida atitiktų gyvenamosios funkcijos poreikius, tačiau kompoziciškai mieste ryški komercinė zona į rytus nuo kelio Panevėžys – Kėdainiai, šalia pramonės zonos.

Ramygalos mieste stipriausi kompoziciniai elementai yra gatvių formuojamos **kompozicinės ašys** ir **vizualinė dominantė** – miesto bažnyčios bokštas. Gamtinė ašis nėra dominuojanti, tačiau ji svarbi formuojant miestiečių rekreacijos, turizmo poreikius. Ja siekiama geriau įsiviešinti miesto gamtinius elementus. Gamtinės ašies Ramygaloje pagrindas yra Upytės upė, ašimi sujungiamas Ramygalos miškelis šiaurės vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje, parkas miesto centre bei kiti gamtiniai elementai.

Didžioji **pramonės teritorija** Ramygalos mieste funkcinėje ir planinėje miesto struktūroje yra vientisa, dominuoja aiškiai suformuoja pramonės zona rytinėje planuojamos teritorijos dalyje. Miesto kompoziciniame modelyje išskiriamos dar dvi, smulkesnės

pramonės zonos. Visos pramonės zonos, kaip vizualiai ne itin patrauklios miesto kompozicijai ir įvaizdžiui, tačiau svarbios darbo vietų atžvilgiu, yra atitolusios nuo miesto centrinės dalies ir gyvenamųjų struktūrų.

Siekiant pagerinti miesto gyventojų gyvenimo kokybę numatomos **bendruomenės saviraiškos erdvės**. Dalis jų yra esamos, formuojamomis naujomis viešosiomis bendruomenės saviraiškos erdvėmis papildoma kompozicinė erdvinė miesto struktūra, formuojami nauji vizualiniai ryšiai.

Žemės naudojimas. Įgyvendinus Bendrojo plano sprendinius iki 2021 m., prognozuojami žemės naudojimo pokyčiai Ramygalos mieste (su Garuckų ir Aukštadvario kaimais) pateikiami 3.1.1 lentelėje.

3.1.1 lentelė. Ramygalos miesto (su Garuckų ir Aukštadvario kaimais) žemės naudojimo prognozė

Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Teritorijos naudojimo būdas	Indeksas	2011 m.	2011 m.	2021 m.	2021 m.	Pokytis %
			Plotas, ha	Plotas, %	Plotas, ha	Plotas, %	
Žemės ūkio paskirties žemė	Teritorija, kurioje vykdoma intensyvi žemės ūkio veikla	Z	312,35	61,80	105,32	20,82	-40,98
Miškų ūkio paskirties žemė	Rekreacinių miškų sklypai, apsauginių miškų sklypai, ūkinių miškų sklypai	M			9,27	1,84	+1,84
Konservacinės paskirties žemė	Gamtos ir kultūros paveldo objektų žemės sklypai	C	0,68	0,13	0,68	0,13	0
Vandens ūkio paskirties žemė	Bendrojo naudojimo vandens telkiniai	H	3,53	0,70	3,53	0,70	0
Kitos paskirties žemė	Gyvenamosios teritorijos	G1,G2	80,53	15,96	95,74	18,96	+3,00
	<i>Rezervinės gyvenamosios teritorijos</i>				51,60	10,22	+10,22
	Visuomeninės paskirties teritorijos	V,V1,V2, V3	7,92	1,57	8,80	1,74	+0,17
	<i>Rezervinės visuomeninės teritorijos</i>				3,70	0,73	+0,73
	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos	P,P1,P2	24,74	4,90	24,74	4,90	0
	<i>Rezervinės pramonės teritorijos</i>				8,42	1,67	+1,67
	Komercinės paskirties objektų teritorijos	K,K1,K2, K3	1,50	0,29	15,41	3,05	+2,76

Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Teritorijos naudojimo būdas	Indeksas	2011 m.	2011 m.	2021 m.	2021 m.	Pokytis %
			Plotas, ha	Plotas, %	Plotas, ha	Plotas, %	
	<i>Rezervinės komercinės paskirties objektų teritorijos</i>				30,14	5,97	+5,97
	Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	I,I1,I2	39,08	7,74	75,04	14,84	+7,1
	<i>Rezervinės inžinerinės infrastruktūros teritorijos</i>				2,24	0,44	+0,44
	Bendro naudojimo teritorijos	B2,B3	3,24	0,64	3,78	0,75	+0,11
	Atskirųjų želdynų teritorijos	E1,E3	24,58	4,87	46,23	9,15	+4,28
	<i>Rezervinės atskirųjų želdynų teritorijos</i>				8,72	1,73	+1,73
	Rekreacinės teritorijos	R,R1,R2					
	<i>Rezervinės rekreacinės teritorijos</i>				11,82	2,24	+2,34
	Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos	S	0,58	0,11	0,58	0,11	0
	Kita žemė	-					
Bendras plotas			505,76	100	505,76	100	

* - Planuojamos teritorijos plotas

Bendrojo plano sprendiniuose iki 2021 m. ženklus įvairių paskirčių teritorijų prieaugio nenumatoma. Labiausiai padidės gyvenamosios ir komercinės paskirčių teritorijos, bei atskirųjų želdynų plotai. Naujų pramonės teritorijų nenumatoma, planuojama pilnai įsisavinti esamas pramonės teritorijas.

Ramygalos miesto žemės naudojimo reglamentai pateikiami 6.1 lentelėje „Ramygalos miesto bendrojo plano sprendinių pagrindinio brėžinio teritorijų naudojimo reglamentai“.

3.2. Miesto savitumas ir įvaizdis

Ramygalos miesto morfostruktūros savitumą išreiškia susiklosčiusi miesto urbanistinė struktūra ir jos urbanistiniai ir gamtiniai elementai. Siekiant išsaugoti savitumą būtina išlaikyti centrinės miesto dalies struktūrą, gatvių tinklą, išskirtinį gatvių vizualinį charakterį, medinių pastatų architektūrą, teritorijos užstatymo foninį aukštį jo nedidinant, miesto dominantę, situatus ir panoramas. Iš seno susiformavusią miesto struktūrą papildo svarbūs gamtiniai elementai: miesto reljefo ypatumai, želdynai, parkai mieste.

Miesto savitumą ir įvaizdį formuojantis pagrindinis aspektas yra Ramygalos centrinės dalies bruožai. Miesto centrinė istorinė dalis yra registruota kultūros paveldo vertybe ir yra saugoma. Svarbiausi bruožai, lemiantys ne tik urbanistinę miesto vertę, bet ir savitumą bei

įvaizdį yra miesto panoramos, unikalus gatvių tinklas, užstatymas, aikštės planas. Miesto siluetų ir panoramų unikalumą lemia ir svarbiausias kompozicinis akcentas bei vertikali dominantė – bažnyčios bokštas.

Siekiant išsaugoti ir dar labiau išryškinti miesto centro savitumo bruožus, sumažinti eismo intensyvumą centre ties pagrindine aikšte, bendrojo plano sprendiniuose siūloma nauja eismo organizavimo schema centrinėje miesto dalyje.

Gamtinės morfostruktūros elementai Ramygalos mieste nėra ryškūs ir miesto įvaizdžiui didesnės reikšmės neturi. Gamtiniai elementai, tokie kaip Upytės upė ir parkas centrinėje miesto dalyje atspindi miestiečių gyvenimo kokybę.

Ramygalos miesto savitumo apsaugos zonai (kultūros paveldo objekto Nr. 17101 teritorijai) tikslinga parengti specialųjį planą, kuriame būtų nustatytas savitumo apsaugos ir raiškos reglamentas. Kultūros paveldo apsaugos teritorijoje tikslai ir priemonės turėtų būti nukreiptos esamoms vertybėms išsaugoti ir prarastiems vertingiems elementams atkurti, viešųjų erdvių struktūros aiškumui ir funkcionalumui formuoti, užtikrinant tos miesto dalies gyventojams aukštą gyvenimo kokybę (nuramintas, organizuotas eismas, miesto želdynai parengti gyventojų poilsiui, inžinerinė infrastruktūra), o taip pat didinti miesto patrauklumą. Ypatingas dėmesys reglamentuojant miesto centrinės dalies užstatymą turi būti skirtas numatant pastatų aukštingumo.

Formuojant patrauklų miesto įvaizdį siūlomas aiškus funkcinis planuojamos teritorijos zonavimas, siekiant išvengti vizualinės taršos objektų (aiškios, atokiau centro numatomos pramonės ir gamybos teritorijos).

Didelis dėmesys rengiamo Bendrojo plano sprendiniuose skiriamas miesto želdynų sistemos ir viešųjų erdvių struktūros gerinimui. formuojamos žaliosios jungtys, gausinami želdynai, numatomos želdynų vietos skirtingose miesto dalyse skverams ir parkams įrengti, siekiant pagerinti gyvenimo kokybę mieste. Miesto gamtos ištekliai turi būti pritaikyti miesto gyventojų pažintinėms ir poilsio reikmėms, viešosios erdvės *turi būti* saugios, komfortiškos ir kokybiškos, sukuriant būtiną infrastruktūrą ir galimybes aktyviam poilsiui.

Saugant esamas miesto panoramas ir siluetus naujų aukštybinių pastatų mieste nesiūloma, pastatų aukštingumas numatomas nedominuojantis, išsaugant pagrindinę ir vienintelę dominantę miesto panoramose – bažnyčios bokštą.

Bendrajame plane siekiama urbanistinių ir architektūrinių sprendimų, reprezentacinių erdvių kokybės, atitinkančių miesto statusą ir LR Architektūros politikos kryptis (Lietuvos Respublikos Architektūros politikos krypties aprašas, LR Vyriausybės 2005 05 18 nutarimas Nr.554). Renovuojamų, modernizuojamų bei naujai užstatomų teritorijų sprendimai turi būti kokybiški architektūriniu, urbanistiniu bei visuomeniniu – kultūriniu požiūriu. Miesto dalių planavimo principai, naujų pastatų architektūra, viešųjų erdvių ir želdynų kokybė turi derėti su esamu gamtiniu ir kultūriniu kontekstu, formuoti individualų miesto kvartalų charakterį.

3.3. Miesto plano struktūros dalys

Tobulinant esamą miesto struktūrą, įvertinus miesto plano schemą, architektūrinę – urbanistinę kompoziciją, funkcinius ir kompozicinius ryšius, Ramygalos mieste siūloma funkcinio naudojimo schema

Urbanizuotas teritorijas sudaro:

- Miesto centras – centrinė miesto dalis, apimanti įvairios funkcinės paskirties teritorijas. Teritorijoje galimas didesnis užstatymo intensyvumas (ne daugiau 2,5).
- Mišraus užstatymo teritorijos – daugiafunkcės intensyviai užstatomos teritorijos kuriose telkiami gyventojų aptarnavimo ir paslaugų teikimo objektai, dominuoja komerciniai objektai. Teritorijoje galimas didesnis užstatymo intensyvumas (ne daugiau 2,5).
- Teritorijos visuomenės poreikiams. Tai teritorijos, skirtos visuomeniniams, kultūros, švietimo poreikiams.
- Specializuotų kompleksų teritorijos – daugiafunkcini kompleksai (pramogų, sporto).
- Gyvenamosios vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos. Dominuoja daugiabutė statyba, daugiaaukščiai pastatai iki 4 aukštų su privaloma socialine ir aptarnavimo infrastruktūra. Užstatymo tankumas iki 1,5.
- Gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos. Dominuoja vienbučių ir dvibučių pastatų statybos su privaloma socialine ir aptarnavimo infrastruktūra. Numatomas pastatų aukštingumas iki 2 a. (10 m.)
- Verslo, gamybos, pramonės teritorijos. Teritorijos darbo vietų, verslo, gamybos, pramonės, sandėliavimo objektų ir paslaugų plėtrai. Numatomas pastatų aukštingumas teritorijoje – iki 20 m..
- Techninės infrastruktūros objektų teritorijos – inžinerinių komunikacijų ir transporto koridorių bei objektų teritorijos.

Neurbanizuotos teritorijos:

- Intensyvaus naudojimo želdynai. Tai rekreaciniai želdynai ir rekreacinės teritorijos (parkai, skverai, aikštės, žaliosios jungtys, paplūdimiai, aktyvios rekreacijos teritorijos, bendro naudojimo teritorijos, pakrantės; kapinės)
- Ekstensyvaus naudojimo želdynai. Tai miško naudmenų žemės ūkio teritorijos, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai.

Saugant ir vystant Ramygalos miesto urbanistinę struktūrą, numatoma:

- 1) mišrių teritorijų tolygi sklaida ir vystymas geresniam gyventojų aptarnavimui ir gyvenimo kokybei užtikrinti, įvertinant miesto ir aplykinkių gyventojų poreikius;
- 2) funkcinės planuojamos teritorijos aiškumas;
- 3) intensyvaus ir ekstensyvaus naudojimo želdynų gausinimas;
- 4) bendruomenės saviraiškos erdvių formavimas.
- 5) esamų specializuotų centrų plėtra ir modernizavimas;

Ramygalos miesto istorinis branduolys (centras) yra išreikštas gana stipriai, atspindi monocentriško miesto struktūrą, reprezentacinio centro ribos yra neidentifikuotos, tačiau ganėtinai aiškios. Atsiradus naujoms mišraus užstatymo teritorijoms, iš dalies atliekančioms pocenrių funkcijas, miesto centrinis branduolys turi išlikti kaip dominuojantis.

3.4. Miesto struktūros optimizavimas

Bendrojo plano sprendiniuose nurodytoms urbanizuojamoms teritorijoms numatomos struktūros optimizavimo priemonės: saugojimas, modernizavimas (vidinė plėtra), konversija, nauja plėtra ir teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams.

3.4.1 Saugojimas

Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre registruotų kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose ir apsaugos zonose veikla reguliuojama nekilnojamo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais ir dokumentais bei nekilnojamojo kultūros paveldo specialiaisiais planais. Tvarkymo ir naudojimo reikalavimai detalizuojami individualiais apsaugos reglamentais, kurie turi būti parengti visoms nekilnojamosioms kultūros vertybėms.

Detalesni saugojimo principai pateikti bendrojo plano dalyse „4.4 Miesto želdynų ir viešųjų erdvių teritorijos“ ir „4.5 „Kultūros vertybių apsauga ir naudojimas“.

3.4.2 Modernizavimas

Kompaktiškai užstatytoje miesto teritorijoje, apimančioje miesto centrinę istorinę dalį, numatomas kompleksinis aplinkos, užstatymo ir infrastruktūros atnaujinimas ir modernizavimas, išsaugant esamus vertingus teritorijos bruožus.

Daugiabutės statybos gyvenamieji kvartalai modernizuojami parengus kompleksinius renovacijos projektus, numatančius pastatų modernizavimo, aplinkos atnaujinimo principus, lokalių kvartalų želdynų sistemą, automobilių stovėjimo vietų išdėstymą. Nauja statyba, tankinanti šių kvartalų užstatymą, galima tik tuo atveju jei tai numatyta kompleksiniuose jų renovacijos projektuose.

Modernizuojant esamas urbanizuotas teritorijas būtina tobulinti jų daugiafunkcę struktūrą ir taikyti tinkamus aplinkai apstatymo tipus.

3.4.3 Konversija

Konversija - taršios ar neefektyvios pramonės, komunalinių įmonių, kitų neefektyviai panaudotų užstatytų teritorijų naujas (antrinis) panaudojimas plėtrai. Skatinamas konversijos daugiafunkciškumas, naujai panaudojant teritorijas tiek gyvenamajai funkcijai, tiek naujų modernios ekonomikos darbo vietų kūrimui. Skatinama konversija didinanti miesto funkcinės ir fizinės struktūros integralumą, sudaranti sąlygas taršos mažinimui, kurianti palankią investicijoms aplinką, padedanti tolygiau išdėstyti gyvenamąsias teritorijas ir darbo vietas mieste, sukurianti sąlygas aplinkos, užstatymo, susisiekimo sistemos ir inžinerinės įrangos atnaujinimui užstatytoje miesto teritorijoje.

Konvertuojamų teritorijų Ramygalos mieste nedaug, konversijos priemonės taikomos tik esamoms apleistoms, įrengtoms tačiau nenaudojamoms teritorijoms, miesto dykroms.

3.4.4 Nauja plėtra

Naujos plėtros teritorijos numatomos planuojamos teritorijos ribose, įsisavinant neužstatytas ir žemės ūkio teritorijas. Naujos plėtros teritorijos padeda tolygiau išdėstyti gyvenamąsias teritorijas ir darbo vietas mieste, sukuria sąlygas aplinkos, užstatymo, susisiekimo sistemos ir inžinerinės įrangos atnaujinimui užstatytoje miesto teritorijoje. Plėtojant naujus gyvenamųjų namų kvartalus, kompleksiskai plėtojamos visuomeninės, komercinės paskirties teritorijos.

Naujos plėtros teritorijos:

- Teritorija prie Parko g. ir Upytės vystoma kompleksiskai. Numatoma gyvenamųjų teritorijų plėtra, įrengiamas parkas;
- Vienkiemio g. šiaurinėje planuojamos teritorijoje numatoma komercinių teritorijų plėtra vystant turizmo ir infrastruktūros komerciją;
- Panevėžio ir Parko g. sankirtoje formuojamas komercijos ir aptarnavimo centras, numatoma komercinių teritorijų plėtra;
- Rožių g. planuojama esamo kvartalo tąsa ir vystymas formuojant naujus gyvenamuosius sklypus;
- Kaštonų g. esamą apleistą pastatą ir jo teritorija būtina sutvarkyti, numatoma prioritetinga daugiabutė gyvenamoji paskirtis, siekiant užbaigti daugiabučių kvartalą. Terija priklauso kultūros paveldui, todėl išvelgiamas jos tvarkymo būtinumas;
- Nenaudojamą teritoriją prie miesto bažnyčios numatoma pritaikyti visuomenės reikmėms;
- Naujų gyvenamųjų kvartalų formavimas numatoma Epuoto g.
- Siekiant funkcinio vientisumo teritoriją Knygnešių g. numatoma įsisavinti pritaikant visuomeninei paskirčiai;
- Naujų gyvenamųjų kvartalų plėtra ir formavimas numatomas teritorijose prie Maironio g. ir Šilo g.;
- Esamas nenaudojamas ir apleistas teritorijas Sporto g. numatoma pritaikyti komercijai, taip siekiant pagerinti pietinėje planuojamos teritorijos dalyje gyvenančių miestiečių gyvenimo kokybę aptarnavimo ir paslaugų objektais;
- Liaudies g. tąsoje pietų kryptimi numatomas gyvenamųjų teritorijų tankinimas siekiant suformuoti aiškius kvartalus ir struktūrą;
- Esamos gaisrinės teritorijoje numatoma galimybė plėtrai;
- Tarp Račiūno ir Maironio gatvių esamą kvartalą siūloma vystyti formuojant aiškia urbanistinę struktūrą su gyvenamo kokybei gerinti reikalinga infrastruktūra;
- Ties Vadoklių g ir Vienkiemio g. sankirta planuojama vystyti aptarnavimo ir turizmo komerciją;
- Garuckų k. Sokelių g. numatoma komercinės paskirties teritorija gyventojų poreikiams
- Garuckų g., Liepų g., Dubarų g., zonoje numatoma gyvenamoji mažaaukštė ststaybai laisvuose sklypuose ir neužstatytose teritorijose, formuojant vientisus ir užbaigtus kvartalus;

- Ties Sokelių g. ir Vienkiemio g. sankirta planuojama komercinės paskirties teritorija dideliame prekybos centrai statyti;
- Rytinėje Vienkiemio g. pusėje planuojamos įvairios komercinės paskirties teritorijos, dominuojančios šioje zonoje. Esamo kartodromo teritorija taip pat priskirtina komercinei paskirčiai.

Naujos plėtros teritorijos įsisavinamos koncentruotai ir kompleksiškai, konsolidavus sklypus vietos planavimo lygmens dokumentuose nurodytoje apimtyje. Šios teritorijos užstatomos tik įrengus inžinerinę bei susisiekimo infrastruktūrą, kartu įrengiant viešąsias erdves ir želdynus.

Užstatant periferinės plėtros teritorijas būtina išsaugoti gamtinio karkaso elementus, gamtos ir kultūros paveldo objektus, suformuoti savitą kiekvieno rajono urbanistinę struktūrą bei architektūrinius sprendimus.

3.4.5 Rezervuojamos teritorijos

Bendrojo plano sprendiniai rezervuoja teritorijas visuomenės poreikiams (komunikaciniams koridoriams inžinerinei ir susisiekimo infrastruktūrai, intensyviai naudojimui įrengiamiems želdynams, švietimo, sveikatos ir kitai visuomenės poreikiams reikalingai infrastruktūrai). Tikslios rezervuojamų teritorijų ribos bei apimtys nustatomos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose. Juose taip pat gali būti rezervuotos teritorijos visuomenės poreikiams, nenumatytos bendrojo plano sprendiniuose (*žr. brėžinį B-9. „Teritorijų rezervavimo visuomenės poreikiams brėžinys“ ir 6.2 lentelę „Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašas“*).

gyvenamąją aplinką, svarbus gyvenamųjų teritorijų ryšys su miesto centriniu branduoliu (miesto centru) ir pagrindiniais ekonominiais centrais (miesto pramonės, verslo zonomis).

Nauji būstai planuojami įvairiose Ramygalos miesto, Garuckų kaimo ir Aukštadvario kaimo dalyse, numatant galimybę skirtingų būsto ir teritorijų rodiklių pasirinkimui.

Užstatymo tankis – nurodo statiniais užstatyto ploto santykį su viso sklypo plotu, išreikštą procentais.

Užstatymo intensyvumas - teritorijos panaudojimo efektyvumą nusakantis užstatymo rodiklis, išreiškiamas sklypo pastatų bendrųjų plotų sumos santykiu su sklypo plotu (bendrojo ploto tankis) arba sklypo pastatų statybinių tūrių sumos santykiu su sklypo plotu (tūrio tankis).

Mažaaukštei statybai numatytose teritorijose užstatymo intensyvumas ne didesnis nei 1,4. Daugiabutei statybai skirtose teritorijose užstatymo intensyvumas ne didesnis nei 1,5 leidžiamas statinių aukštis 4 aukštų

Planuojamas naujų gyvenamųjų teritorijų (iš viso 15,21 ha) kompleksiškas įsisavinimas, vykdant socialinę, inžinerinės, visuomeninio transporto infrastruktūros, viešųjų erdvių plėtrą. Darni miesto gyvenamųjų teritorijų infrastruktūros plėtra turi būti užtikrinta taip pat pritraukiant ir privataus kapitalo išteklius.

4.2. Miesto gyvenamosios aplinkos kokybė

Visuomeninės erdvės, viešosios socialinės paslaugos gerai funkcionuoja tik kompaktiškoje teritorijoje, kur gyvena mišrios, skirtingo amžiaus ir skirtingas pajamas gaunančios visuomenės grupės. Todėl miesto teritoriją siekiama planuoti didinant socialinį mišrumą. Atstatomos, kuriamos visuomeninės erdvės ir jose vykstanti socialinė, kultūrinė veikla, susisiekimo pėsčiomis ir dviračiu prioritetą kuria savitus, gyvybingus miestus, nulemia gyventojų lojalumą miestui. Tai yra svarbus veiksnys gyvenamųjų vietovių tarpusavio konkurencijoje dėl gyventojų.

Gerinant miesto gyvenamosios aplinkos kokybę ir įgyvendinant Bendrojo plano sprendinius, laikytis tokių principų:

- Planuojant gyvenamųjų namų kvartalus numatyti galimybes plėtoti verslą ir socialinę infrastruktūrą;
- Didinti socialinio būsto fondą (socialinio būsto plėtrai galėtų būti išnaudota numatyta daugiabutės statybos teritorija šiaurinėje miesto dalyje);
- Skatinti darbo vietų kūrimą, ypač ne pramonės sektoriuje (paslaugos, verslai, kt.) ir žiniomis pagrįstą verslą;
- Namų aplinką pritaikyti visų poreikių gyventojams: žmonėms su negalia, jaunimui, vaikams ir senyvo amžiaus gyventojams;
- Kurti dviračių takų tinklą ir/arba tam tikrose gatvėse suteikti prioritetą dviračių ir pėsčiųjų eismui, pritaikant aktyviam gyventojų poilsiui ir kasdienėms susisiekimo reikmėms tenkinti.
- Skatinamas kultūros objektų (informacijos taškų, klubų ir kt.) kūrimas artimojoje gyventojų aplinkoje.

4.3. Viešųjų paslaugų infrastruktūros plėtra

(žr. brėžinius B - 7 „Gyvenamosios aplinkos kokybės ir viešųjų paslaugų brėžinys“; B – 5 „Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimo brėžinys“)

Šiuo metu daugiausia švietimo, sporto, kultūros ir kitų administracinių pastatų yra susitelkę miesto centrinėje dalyje, išilgai Laisvės a., Dariaus ir Girėno g, Panevėžio g.

Viešųjų paslaugų infrastruktūros plėtra. Ramygalos miesto bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu iki 2021 metų išsaugomos esamos visuomeninės paskirties teritorijos, kuriose jau yra viešųjų paslaugų infrastruktūros objektai. Planuojama esamų pastatų renovacija ir paslaugų plėtra įvairovės ir kokybės požiūriu. Esant poreikiui galima teritorijų plėtra, kuri numatoma:

- Knygnešių g. šalia esamo vaikų lopšelio-darželio ir ligoninės;
- Vienkiemio g. šalia esamos gaisrinės;
- Laisvės a. šalia bažnyčios;

Sudaroma galimybė, susiformavus neplanuotiems poreikiams, statyti naujus visuomeninės paskirties pastatus. Tam rezervuojami laisvi valstybinės žemės plotai:

- A.Juškos ir Sokelių g. Garuckų kaime;
- Teritorijoje į šiaurę nuo miesto kapinių.

Viešųjų paslaugų infrastruktūros išdėstymą žiūrėti B-7. *Gyvenamosios aplinkos kokybės ir viešųjų paslaugų plėtros brėžinį.*

Švietimo infrastruktūra. Ramygaloje švietimo įstaigų poreikis yra patenkintas ir užtikrintas. Gimnazijoje vykdomos įvairios programos ir projektai. Ženklus gyventojų skaičiaus, o taip pat mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius Ramygalos mieste Bendrojo plano galiojimo laikotarpiu neprognozuojamas, dėl to naujų švietimo įstaigų mieste nenumatoma.

Ramygaloje veikia **Ramygalos gimnazija**, aptarnaujanti Ramygalos seniūnijos gyventojus, taip pat Upytės sen. ir Vadoklių sen. gyventojus. Gimnazijos patalpose veikia Panevėžio rajono **Vaikų muzikos mokyklos** Ramygalos skyrius. Gimnazijos pastatas yra renovuotas, sąlygos dirbti yra sudarytos geros, atnaujinta šildymo sistema, įrengti sporto aikštynai. Tikslinga būtų renovuoti stadioną ir jo aplinką, įrengti sporto įrengimus, tribūnas.

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdyimas vykdomas Ramygalos vaikų lopšelyje – darželyje. Darželio pastatas dalinai renovuotas, darbo sąlygos geros. Tikslinga būtų gerinti aplinką, įrengti naujas vaikų žaidimo aikšteles, išplėsti darželio teritoriją.

Kultūros ir sporto objektai. Ramygaloje veikia **kultūros centras**, jame vyksta kapelų užsiėmimai, ansambliai, būreliai. Kultūros centras rengia tradicines miesto šventes. Pagrindinės įstaigos veiklos kryptys yra mėgėjų meninės kūrybos skatinimas, atsižvelgiant į vietos gyventojų kultūrinius poreikius, etninės kultūros puoselėjimas, prasmingo vaikų, jaunimo, suaugusiųjų laisvalaikio organizavimas; įvairių miesto, rajoninių, tarprajoninių, apskrities, respublikinių, tarptautinių festivalių, švenčių rengimas ir dalyvavimas jose.

Ramygaloje veikia miesto **biblioteka**, Panevėžio rajono centrinės bibliotekos Ramygalos filialas. Biblioteka aptarnauja Ramygalos ir aplinkinių kaimų gyventojus, Veikla čia vykdoma gana aktyviai.

Sporto renginiai Ramygaloje vyksta 2007 m. renovuotoje gimnazijos **sporto salėje**.

Ramygalos seniūnijoje veikia visuomeninė organizacija klubas „**Savos erdvės**“, seniūnijoje telkianti įvairaus amžiaus dvasingus, kūrybingus, iniciatyvius žmones. Klubas įsteigtas 2008 m. sausio 21 d. Veikia sporto klubai „Jaunystė“ ir „Pagreitis“.

Kultūrinei veiklai patalpų pakanka. Jų stovis yra patenkinamas arba geras.

Maldos namai. Ramygaloje veikia **Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia**. Miesto teritorijoje naujų maldos namų statyba nenumatoma.

Sveikatos ir socialinės rūpybos infrastruktūra. Ramygalos mieste veikia **Ramygalos palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė** ir **Ramygalos socialiniu paslaugų centras**. Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė yra VĮ „Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika“ padalinys. Tai daufgiafunkcė gydymo įstaiga, kurioje teikiamos tiek stacionarios tiek ambulatorinės – konsultacinės paslaugos. Sveikatos įstaigų pastatai yra renovuoti, paslaugų teikimo sąlygos yra geros.

Ramygalos socialinių paslaugų centre teikiamomis socialinėmis paslaugomis naudotis yra daugiau nei įstaiga gali aptarnauti.

Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros plėtra. Ramygalos miestas patenka į savivaldybės turizmo plėtrai patrauklią zoną. Panevėžio rajono bendrojo plano sprendiniuose Ramygala įvardijama kaip **turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras**. Čia turi būti plėtojamos tiek turizmo paslaugos (maitinimas, apgyvendinimas, pramogos ir laisvalaikio organizavimas), tiek viešoji turizmo infrastruktūra, taip pat ir informacinė. Turi būti sudarytos sąlygos vietinių gyventojų ir atvykstančių turistų trumpalaikiam poilsiui.

Nors miestas yra prie intensyvaus eismo tarptautinės magistralės, tačiau **turizmo paslaugos** neišplėtos. Miesto bendrojo plano sprendiniuose numatoma vystyti turizmo pobūdžio komerciją šalia svarbių transporto mazgų. Kadangi numatytas Ramygalos miesto aplinkkelis, kuris nuims didžiąją dalį sunkiojo transporto eismo, šiuo metu vykstančio per miestą, Vienkiemio g. taps miesto gatve, racionaliai išnaudotos gatvių jungtys ir turizmo infrastruktūros plėtojimas šalia pagrindinių įvažiavimų į miestą būtų tinkamas būdas miesto turizmo infrastruktūrai plėtoti.

Bendrojo plano sprendiniuose numatomas Turizmo informacijos centras ir/ar Lankytojų centras, kurių vieta turi būti parenkama visuomeninės paskirties teritorijose centrinėje miesto dalyje arba prie svarbių transporto ir pėsčiųjų jungčių.

Ramygalos bendrojo plano sprendiniuose taip pat numatomos vientisos naujos vietinės dviračių ir pėsčiųjų trasos, numatoma įrengti parkus ir miesto želdynus, pritaikytus rekreacijai. Atsižvelgiant į Panevėžio rajono bendrojo plano sprendinius numatoma projektuojama nacionalinės dviračių trasos atkarpa tarp Klebonų ir Juodikonių per Ramygalos miestą.

4.4. Miesto želdynų ir viešųjų erdvių teritorijos

(žr. B-2. Želdynų, rekreacijos ir ekologinės apsaugos brėžinys“)

Vienas iš Ramygalos miesto bendrojo plano tikslų yra parengti miesto gamtinės aplinkos plėtotės strategiją, kurioje būtų nustatyti gamtinės aplinkos vystymo, tvarkymo ir apsaugos principai. Įgyvendinama tokia strategija prisidėtų prie darnios miesto aplinkos raidos. Bendrojo plano sprendiniuose siūlomos miesto gamtinės aplinkos plėtos kryptys, bendrojo naudojimo ir rekreacinėms reikmėms numatomos teritorijos turėtų užtikrinti gerą ekologinę miesto aplinkos būklę ir tenkinti miesto gyventojų bei svečių rekreacinius poreikius.

Tvarkant miesto žaliasias teritorijas vadovaujamosi dviem pagrindiniais tikslais:

- formuoti darnią gamtinių ir technogeninių elementų sąveiką, išsaugant ir tinkamai naudojant Ramygalos miesto gamtinio karkaso teritorijas;
- gerinti gyvenamosios aplinkos kokybę, plėtojant hierarchinę želdynų sistemą – “žaliąją infrastruktūrą”.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniais siekiama gausinti rekreacinius želdynus, pritaikyti ir ugdyti juos upės ir tvenkinių pakrantėse, įrengti bendro naudojimo želdynus gyvenamuosiuose kvartaluose, vadovaujantis gyvenamųjų teritorijų želdynų normavimo principais, gausinti esamus bei formuoti naujus miesto parkus. Suformuoti apsauginių želdynų juostas, skiriančias pramonines, inžinerinės infrastruktūros ir gamybines teritorijas nuo gyvenamosios ir visuomeninės paskirčių teritorijų.

Formuojant miesto želdynų sistemą Ramygalos miesto bendrojo plano sprendiniuose iki 2021 metų vadovaujamosi šiais principais:

- išlaikyti subalansuotus Upytės upės slėnių kraštovaizdžio erdvinius parametrus (reguliuojant užstatymo intensyvumą ir želdinių kiekį);
- miesto urbanistinėje struktūroje formuoti integralų želdynų tinklą, susiejantį gamtinio karkaso ir gyvenamąsias teritorijas.
- įtvirtinti normatyvinių želdinių parametrus naujos plėtos teritorijose, įrengti želdynus (gerinti jų kokybę) susiformavusiose miesto dalyse;
- suformuoti žaliasias jungtis tarp skirtingų gamtinių elementų;
- maksimaliai išnaudoti esamą miesto gamtinę aplinką;
- suformuoti apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus pramoninių ir infrastruktūros teritorijų aplinkoje.

Ramygalos miestas yra išsidėstęs ant Kulvos gūbrio dalies Upytės kairiajame krante. Miestą supa agrarinis lygumų kraštovaizdis. Tokia miesto padėtis reljefo atžvilgiu yra itin išraiškinga, leidžia formuoti miesto įvaizdį, taip pat dėl to labiausiai svarbūs mieste yra gamtiniai elementai, iš dalies formuojantys (turintys įtakos) vizualinius ryšius bei miesto foną.

Gamtinis karkasas - susijusių ir priklausančių viena nuo kitos gamtinių teritorijų sistema. Net hierarchiškai svarbiausių gamtinio karkaso struktūros dalių – regioninių gamtinio karkaso elementų būklę gali įtakoti smulkiausi, vietinio lygmens gamtinio karkaso elementai. Dėl to, nagrinėjant ir formuojant miesto gamtinę aplinką, negalima apsiriboti tik miesto

teritorijoje esančiomis gamtinio karkaso dalimis. Plėtojant miesto gamtinį karkasą, reikia pasiekti svarbiausias priemiestines gamtinio karkaso dalis, o gamtinio karkaso ugdymas turi būti kompleksiškas, aprėpiantis visus gamtinio karkaso elementus tiek miesto viduje, tiek ir už jo ribų.

Gamtinio karkaso požiūriu Ramygalą yra šalia rajoninio slėninio bei dubakloninio migracijos koridoriaus, kuris praeina Upytės slėniu. Gamtinio karkaso būklė gerinama vystant esamus gamtinius elementus ir formuojant žaliąsias jungtis. Migracijos koridoriuje, vyraujant užstatytoms teritorijoms, gamtiniai ryšiai, turintys užtikrinti gerą ekologinę aplinkos būseną, yra pertraukti. Todėl aišku, kad rajoninis migracijos koridorius negali pilnai atlikti ekologinio kompensavimo ir rūšių migracijos funkcijų.

Vietinio lygmens gamtinį karkasą formuoja želdiniai, nepatenkantys į migracijos koridorių ir vidinio stabilizavimo arealų teritorijas. Ramygalos mieste negausu vietinių želdynų. Tai rodo, kad vietinio lygio gamtinio karkaso sistema, užtikrinanti miesto ekologinę pusiausvyrą, yra nepakankamai išvystyta. Tačiau, siekiant pagerinti gyvenimo kokybę, plėtojami pėsčiųjų ir dviračių takų želdynai bei gatvių žaliąsios juostos. Ugdomos tokios žaliosios jungtys sustiprins vietinio lygmens gamtinio karkaso struktūrą ir palaikys gamtinius ryšius tarp vietinio lygmens gamtinio karkaso elementų.

Miesto gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyrą, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, renatūralizacija, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė.

Ramygalos mieste valstybinių miškų nėra, kiti miškai yra nutolę nuo planuojamos teritorijos. Miesto bendrojo plano sprendiniuose numatoma naudoti esamus ir sukurti naujus gamtinius elementus, siekiant gerinti ekologinę miesto būklę, miestiečių gyvenimo kokybę, rekreacijos ir turizmo galimybes.

Rekreacijai gausiai naudojamų didelių vandens telkinių nėra, todėl bendrojo plano sprendiniuose rekreacinės paskirties teritorijos daugiausia sutampa su rekreacinių želdynų teritorijomis.

Vadovaujanti atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis (Žin., 2007, Nr. 137-5624) *privalomieji* (t.y. normuojami) *miesto struktūros želdynai* yra parkai, miesto sodai ir skverai. Tai yra svarbiausi ir privalomi miesto žaliųjų plotų sistemos elementai.

Priklausomieji želdynai – želdynai, esantys kito objekto žemės sklype. Šių želdynų plotų išdėstymo principai rengiamame bendrajame plane nenustatomi ir nesprenžiami. Šie želdynai yra privalomi urbanizuotų teritorijų (visuomeninių, pramonės, sandėliavimo, komercinės paskirties ir kt.) elementai, gerinantys aplinkos kokybę, palaikant teritorijų ekologinį stabilumą, formuojant įvairaus pobūdžio erdves, ir nustatomi atskirų miesto dalių ar objektų detaliuose projektuose. Konkrečios priklausomųjų želdynų formavimo ir tvarkymo priemonės sprenžiamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

Ramygalos miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių Želdynų, rekreacijos ir ekologinės apsaugos brėžinyje pažymėtus želdynus sudaro *pagrindiniai, rajoniniai ir dalis vietinių želdynų*. Tikslesnės vietinių želdynų teritorijos nustatomos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

Aplinkos priklausomųjų sklypo želdynų kiekį nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-12-21 įsakyme Nr. D1-694 “Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2007, Nr. 137-5624) pateikiamos želdynų normos ir statybos techniniai reglamentai. Naujos plėtros teritorijose būtina įrengti norminį vietinių želdynų plotą.

Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga. Planuojamos teritorijos ribose nėra gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių konservacinės apsaugos prioriteto teritorijų, tai pat nėra įsteigtų vietinio lygmens - savivaldybės saugomų draustinių ar gamtinio kraštovaizdžio objektų.

Ramygalos miesto bendrajame plane neteikiami pasiūlymai dėl naujų saugomų teritorijų ar objektų steigimo. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas. Planuojama teritorija į ekologinio tinklo struktūrą nepatenka.

Ramygalos mieste ir artimiausiose apylinkėse nėra nei europinės svarbos „Natura 2000“, nei valstybės saugomų teritorijų.

Vandens apsaugos zonos. Svarbiausias paviršinio vandens telkinys Ramygaloje yra Upytės upė. Pagal „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892) 9.3 punktą Upytės upei nustatyta 100 metrų pločio apsaugos zona. Pagal „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892) 11 punktą miesto administracinėse ribose pakrantės apsaugos zonos plotis lygus nustatytos apsaugos juostos pločiui.

Upytės upės ilgis yra 39,5 km, planuojamos teritorijos ribose pagal „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo“ 5.1 punktą (5.1.2) Upytės upės vandens apsaugos juosta nustatoma 10 m. Miesto administracinėse infrastruktūros, pramonės ir sandėlių teritorijose pakrantės juostos plotis didinamas 3 kartus, o užstatytose miesto dalyse, kai prie paviršinio vandens telkinio yra įrengta arba numatoma įrengti bendro naudojimo krantinę ir/arba kitą viešą rekreacinę įrangą (statinius) – apsaugos juostos plotis gali būti sumažinamas arba apsaugos juosta gali būti nenustatoma.

Siekiant užtikrinti vandens telkinių juostų ir zonų apsaugą miesto teritorijoje turi būti:

- sutvarkytos miesto teritorijoje esančių vandens telkinių pakrantės;
- sumažintos galimybės į atvirus vandens telkinius patekti nevalytoms lietaus nuotekoms;
- nustatytos vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų ribos;
- suformuota Upytės upės krantosaugos infrastruktūra.

Smulkiems tvenkiniams ir kūdroms vandens apsaugos juostos ir zonos bendrojo plano sprendiniuose nenustatomos.

4.5. Kultūros vertybių apsauga ir naudojimas

(žr. B-6. „Kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo brėžinys“)

Nekilnojamosios kultūros vertybės yra bendrosios kraštovaizdžio formavimo politikos objektas. Jų išsaugojimas ir tvarkymas laikomas integralia Ramygalos miesto plėtros dalimi. Kultūros paveldo išsaugojimas, atgaivinimas ir tinkamas naudojimas ypač svarbus miesto savitumo raiškai.

Ramygalos miesto bendrojo plano sprendinių pagrindinės nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo mieste nuostatos:

- kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integralumo stiprinimas, prioritetą teikiant kultūros paveldo objektų autento apsaugai ir palaikymui;
- esamų kultūros vertybių priežiūra, išlaikymas ir išsaugojimas priklausomai nuo objekto kultūrinės vertės ir autentiškumo;
- prarastų ir sunykusių kultūros vertybių atkūrimas;
- kultūros vertybių eksponavimas;
- objektų išsaugojimas naudojant miesto reikmėms ypač viešajai paskirčiai bei kultūriniam turizmui.

4.5.2 lentelėje pateikiami planuojamoje teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų sąrašai, sudaryti pagal Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kultūros vertybių registrą. Kultūros paveldo objektai vaizduojami B-6. brėžinyje „Kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo brėžinys“. Daugelio Ramygalos kultūros paveldo objektų būklė yra gera arba patenkinama. Kopylstulpio su skulptūromis (unikalus kodas 4899), esančio Panevėžio g.3, įvardijama kaip bloga.

4.5.2 lentelė. Kultūros paveldo objektai planuojamoje teritorijoje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas (savivaldybė, seniūnija, gyvenvietė)	Unikalus objekto kodas	Statusas
1.	Kapas	Panevėžio r. sav., Ramygalos m. (Ramygalos sen.)	16795	Įrašytas į registrą (registrinis)
2.	Kapinės	Panevėžio r. sav., Ramygalos m. (Ramygalos sen.)	11055	Įrašytas į registrą (registrinis)
3.	Kopylstulpis dviaukš. su orn. kryželiu, Jono Nepomuko, Pieto	Panevėžio r. sav., Ramygalos m. (Ramygalos sen.), Panevėžio 26	4899	Įrašytas į registrą (registrinis)
4.	Kryžius su Šv. Kazimiero, Marijos Maloningosios ir 2 nežinom	Panevėžio r. sav., Ramygalos m. (Ramygalos sen.)	9910	Įrašytas į registrą (registrinis)
5.	Monstrancija	Panevėžio r. sav., Ramygalos m. (Ramygalos sen.)	4900	Įrašytas į registrą (registrinis)
6.	Ramygala	Panevėžio r. sav., Ramygalos m. (Ramygalos sen.)	17101	Įrašytas į registrą (registrinis)
7.	Ramygalos m. žydų senosios kapinės	Panevėžio r. sav., Naujadvario k. (Ramygalos sen.)	20647	Valstybės saugomas

Bendrojo plano sudėtyje nekeliamas uždavinys naujų paveldo objektų išaiškinimui. Tai specializuotų tyrimų ir specialiųjų planų uždavinys. Didesnis dėmesys skiriamas kultūrinės vertės požymių turinčių vietovių identifikavimui ir esamų pavienių kultūros paveldo objektų ir jų visumos lokalizavimui miesto plane. Nekilnojamos kultūros vertybės registruojamos valstybės registruose. 4.5.2 lentelėje pateiktas sąrašas nėra baigtinis, jis turi būti pildomas naujais kultūros vertybių objektais.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei Kultūros paveldo objektų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliesiais planais bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais apsaugos reglamentais, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

Skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti rengiami apsaugos specialieji planai. Jei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 2004, Nr. 153-5571) 9 str. 5 p. reikalavimai

Ramygalos miesto centrinė istorinė dalis yra registruota kultūros paveldo vertybe ir yra saugoma dėl unikalios gatvių tinklo, užstatymo būdo, aikštės plano. Netaisyklingo ovalo formos aikštė, išsivysčiusi iš linijinės, yra keturių pagrindinių miesto gatvių sankryžoje. Urbanistinio pobūdžio kultūros paveldo vertybės teritorijoje vyrauja XX a. pirmosios pusės vieno – dviejų aukštų pastatai. Svarbiausias kompozicinis akcentas - neogotikinė vienbokštė bažnyčia. Visos saugomos ypatybės kultūros paveldo teritorijoje turi būti atsakingai saugomos, prižiūrimos, todėl Ramygalos miesto centrinei istorinei daliai (kultūros paveldo Nr. 17101 teritorijai) turi būti parengtas teritorijos saugojimą ir naudojimą reglamentuojantis specialusis planas, bei nustatytos ir patikslintos miesto istorinės dalies vertingosios savybės.

Panevėžio r. savivaldybė šiuo metu neketina steigti Ramygalos miesto istorinės dalies saugomos vietovės. Numatoma saugoti nustatytus kultūros paveldo vertybės požymius, siejant juos su miesto savitumo raiška ir bendruomenės saviraiška, numatant galimybę ateityje steigti saugomą vietovę.

Vadovaujantis LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 6 skirsnio 3 str. 1 p., visi objektai, saugotini kaip nekilnojamosios kultūros vertybės pagal įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ 9 straipsnį, pripažįstami Kultūros vertybių registre registruotomis nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis (Žin., 2004, Nr. 153-5571). Visų objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi LR Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai (Žin., 1992-08-10, Nr. 22-652).

Siūloma gerinti kultūros paveldo objektų techninę būklę, sutvarkyti aplinką. Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos tikslai skirti saugoti vertybes viešajam pažinimui ir naudojimui bei saugoti viešajai pagarbai. Įvertinus objektų ir vietovių kultūrinę vertę, lokalizaciją saugomo gamtinio kraštovaizdžio ir turizmo maršrutų atžvilgiu bei galimybes naudoti viešajai paskirčiai visi 4.5.2 lentelėje išvardinti kultūros paveldo objektai regioniniu ar vietos lygmeniu yra naudotini kultūriniam ir pažintiniam turizmui.

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas) turi būti vykdoma pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal kultūros paveldo objektų būklę, tipologiją, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai: stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių poveikių vertinimas, apibendrinimas ir prognozavimas turi būti teikiami už kultūros paveldo apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms. Siekiant išsaugoti miesto patrauklumą, tikslinga numatyti ir įgyvendinti socialinės plėtros priemones, skirtas išlaikyti ir stiprinti vietos bendruomenes, įtraukti jas į teritorijų planavimo ir kultūros paveldo išsaugojimo procesus.

4.6. Pramonės ir komercinės teritorijos

(žr. B-5. Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimas, bei didžiųjų prekybos centrų išdėstymo brėžinys)

Pramonės teritorijos. Ramygalos miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu, t. y. iki 2021 metų numatoma pramoninės paskirties vieklą plėtoti esamose pramonės teritorijose. Esamos ir naujai planuojamos pramonės teritorijos (be rezervinių) sudaro 24,74ha, t. y. apie 4,90% visos planuojamos miesto teritorijos.

Bendrojo plano sprendiniuose iki 2021 m. nauja pramonės teritorijų plėtra nenumatoma, siekiant įsisavinti esamas parengtas teritorijas pramonės vystymui. Ramygaloje yra įgyvendintas „plyno lauko investicijų projektas“ rytinėje Vienkiemio g. dalyje. Suplanuotos pramoninės paskirties teritorijos plotas – 12,42 ha (4 žemės sklypai).

Bendrojo plano sprendiniuose numatoma plėtoti veiklą šiose esamose pramonės teritorijose:

1. šiaurinėje Ramygalos dalyje, Parko g. esančią pramonės teritoriją;
2. šiaurinėje miesto dalyje Vienkiemio g. esančią teritoriją;
3. pietinėje miesto dalyje, Sporto g. esančias pramonės teritorijas;
4. rytinėje Vienkiemio g. dalyje esančia “Plyno lauko investicijų” teritoriją;
5. kitas rytinėje Vienkiemio g. dalyje esančias pramonės teritorijas.

Prie esamų pramonės teritorijų plėtra nenumatoma, rezervinės teritorijos numatomos tik šiaurinėje miesto dalyje, Vienkiemio g. Pramonės ir komercijos veiklą siūloma koncentruoti rytinėje Vienkiemio g. dalyje esančiose teritorijose, atokiau nuo gyvenamųjų rajonų. Šioje zonoje numatomos rezervinės teritorijos pramonės veiklai vystyti.

Prie pramonės teritorijų įrengiama apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų, skiriančių pramonės ir visuomeninės, gyvenamosios paskirties teritorijas. SAZ ribos turės būti nustatomos kiekvienai įmonei atskirai, priklausomai nuo veiklos pobūdžio, arba bendrai teritorijai, vadovaujantis atitinkamais teisės aktais. Pramonės vystymas yra ir bus skatinamas sukuriant infrastruktūrą ir palankią aplinką verslui plėtoti.

Siekiant įgyvendinti darnios plėtros principus, pramonės ir komercinių įmonių teritorijose reglamentuojama ir skatinama:

- funkcijų įvairovė, leidžianti vystyti mišrias paskirtis: pramoninę, komercinę, ir esant galimybei, gyvenamąją ar visuomeninę;
- gamybinių įmonių modernizavimas, neefektyviai naudojamų teritorijų konversija. Gamybos ir kito naudojimo teritorijos, tarp jų ir gyvenamosios statybos, gali lokalizuotis tose pačiose miesto zonose, išlaikant kiekvienu atveju nustatomus teisės aktais numatytus sanitarinius atstumus (SAZ).

Komercinės paskirties teritorijos. Ramygalos miesto bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu, t. y. iki 2021 metų esamos, siūlomos plėsti komercinės teritorijos sudaro 15,41 ha, t. y. apie 3,05 % visos planuojamos miesto teritorijos. 30,14 ha miesto teritorijos sudaro rezervinės komercinės paskirties teritorijos.

Formuojantis miesto struktūrai: vystantis pramonei, miesto kelių tinklui, miesto centrų sistemai, pateikiami bendrojo plano sprendiniai padidins miesto teritorijų žemių panaudojimo efektyvumą. Bendrojo plano sprendiniuose numatoma esamų komercinių teritorijų vystymas

bei naujų komercijos teritorijų plėtra ir rezervas (žr. B-5. *Pramonės, komercijos ir verslo teritorijų naudojimo, bei didžiųjų prekybos centrų išdėstymo brėžinys*):

1. šiaurinėje miesto dalyje, Vienkiemio g. šalia esamos degalinės numatomos komercinės paskirties teritorijos turizmo ir aptarnavimo paslaugoms teikti;
2. ties Panevėžio g. ir Parko g. numatomos teritorijos komercinei veiklai vykdyti, siūlomas prekybos centras, užtikrinantis šiaurinės Ramygalos miesto dalies gyventojų aprūpinimą;
3. miesto centrinėje dalyje ties pagrindine aikšte esamus komercijos objektus siūloma išsaugoti, formuojant miesto centro funkcijas;
4. Vienkiemio g. ties Sokelių g. numatoma vieta didesniajam prekybos centrui, galinčiam paslaugas teikti ir Garuckų k. gyventojams.
5. ties viena svarbiausių Vienkiemio g ir Vadoklių g. sankryža numatomos komercinės paskirties teritorijos turizmo paslaugoms teikti.
6. ties Sporto g. ir Šilo g. numatomos vietinės reikšmės komercinės paskirties teritorijos;
7. rytinėje Vienkiemio g. dalyje prie kelio NR.3022 numatomos komercinės paskirties teritorijos, siūloma vieta prekybos centrui.

Smulkios prekybos vietos, turgaus vietos Ramygalos mieste gali būti mobilios, įrengiamos bet kurioje prekybinėje zonoje

Bendrojo plano sprendiniuose numatomos rezervinės teritorijos pramonės (~8 ha) ir komercijos (~30 ha) teritorijos.

4.7 Susisiekimo sistema

(žr. brėžinį „III-B-8. *Susisiekimo komunikacijų brėžinys*“)

Susisiekimo sistemos sprendinių prielaidos, tikslai ir uždaviniai. Ramygalos miesto yra gera geografinė padėtis – miestas yra netoli apskrities ir rajono centro Panevėžio miesto (apie 26 km), miestą Šiaurės-Pietų kryptimi kerta Trans European Network (TEN) koridorius - I koridorius (greitkelis „Via Baltica“), jungiantis Taliną - Rygą - Saločius - Panevėžį - Kauną - Kalvariją - Varšuvą). Ramygalos miesto susisiekimo sistema yra integruojama į visos Lietuvos Respublikos ir Europos transporto tinklą.

Gera Ramygalos miesto geografinė padėtis miestui leidžia lengvai integruotis į svarbiausias magistrale, į transeuropinius tinklus, tačiau sukelia urbanistines ir susisiekimo problemas mieste. Ramygalos miestą į dvi dalis dalina miestą išilgai Šiaurės-Pietų kryptimi kertanti europinė magistralė A8/E67 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ – greitkelis „Via Baltica“ (planuojamoje teritorijoje – 3,2 km). Ramygalos aplinkkelis dar neįrengtas, yra paruoštas Ramygalos aplinkkelio specialusis planas. *Ramygalos aplinkkelis* yra numatytas Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. T – 154.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame (generaliniame) plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852), Ramygalos miestą kerta pirmo rango magistralinis (tarptautinis) autokelias.

Ramygalos miestą jungia su pagrindiniu kelių tinklu penki valstybinės reikšmės rajoniniai keliai: Nr. 1204 „Kavarskas–Taujėnai–Vadokliai–Ramygala“, Nr. 3003

„Ramygala–Krekenava“, Nr. 3022 „Ramygala–Stebeikiai“, Nr. 3023 „Ramygala–Jotainiai“, Nr. 3025 „Ramygala–Pašiliai“.

Ramygalos miestą kertanti europinė magistralė A8/E67 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ – greitkelis „Via Baltica“ užtikrina tranzitinius krovinių ir keleivių vežimus bei gerą jų paskirstymą Lietuvos Respublikoje. Šio kelio reikšmė Ramygalos miesto susisiekimo sistemai turi neigiamą įtaką. Miestą Šiaurės-Pietų kryptimi kertantis Trans European Network (TEN) koridorius - I koridorius (greitkelis „Via Baltica“) sudaro nepalankias sąlygas miesto gyvenamajai aplinkai bei transporto aptarnavimo infrastruktūros plėtrai.

Pagrindinė infrastruktūros problema yra nesuformuotas greito eismo gatvių tinklo karkasas už miesto teritorijos ribų, skirtas greitam susisiekimui transporto ryšiuose su užmiesčio keliais. Didžiausi transporto (lengvojo ir sunkiojo) tranzitiniai srautai nukreipiami Ramygalos miestą kertančio valstybinės reikšmės magistralinio kelio A8 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ (greitkelis „Via Baltica“), Vienkiemio gatvės trasa. Krovininis transportas Kėdainių ir Panevėžio kryptimis kerta miesto teritoriją, nekirsdama miesto centrinės dalies. Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A8 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) turi didėjimo tendenciją. Ramygalos miesto užmiesčio keliuose vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) yra aukštas pagal vidutinius VMPEI Lietuvos Respublikos rajoniniuose keliuose. Ramygalos miesto prieigose kroviniu transportu daugiausiai pervežama valstybinės reikšmės magistraliniu keliu A8 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“, kurio sunkiojo transporto srautai 1,5 kartus viršija vidutinį Lietuvos Respublikos magistralinių kelių VMPEI. Tačiau šio valstybinės reikšmės magistralinio kelio sunkiojo transporto vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) turi mažėjimo tendenciją. Ramygalos miesto prieigose sunkusis transportas magistraliniame kelyje A8 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ sudaro didelę dalį viso transporto srauto – net 35,3 procento.

Didelę įtaką miesto susisiekimo sistemai daro valstybinės reikšmės rajoninis kelias Nr. 1204 „Kavarskas–Taujėnai–Vadokliai–Ramygala“, kurio lengvojo ir sunkiojo transporto vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) yra didesnis už vidutinį Lietuvos Respublikos rajoninių kelių VMPEI.

Greito eismo funkciją, skirtą greitam susisiekimui su užmiesčio keliais atlieka europinė magistralė A8/E67 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ (greitkelis „Via Baltica“), kuris yra atitrauktas nuo *miesto centrinės dalies* (esama kelio trasa nekerta saugomos teritorijos ribų), tačiau į esamo valstybinės reikšmės magistralinio kelio apsaugos zonas patenka dalis gyvenamųjų pastatų teritorijų yra daug įvažiavimų į kelią.

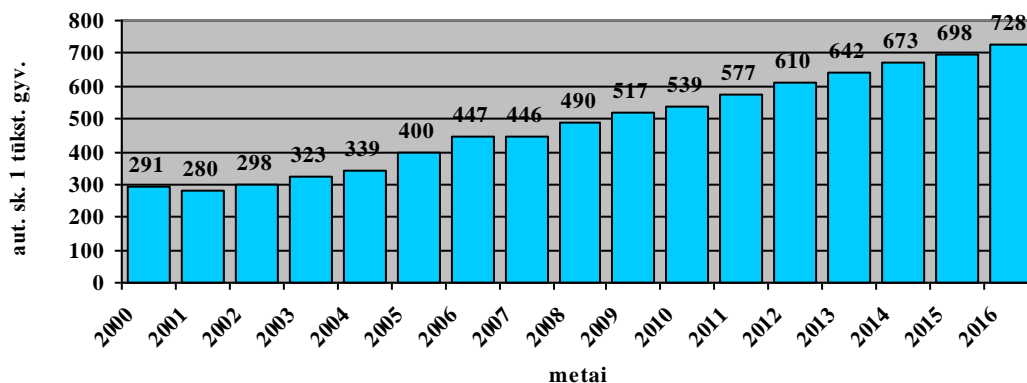
Miestas neturi gerai įrengtų aplinkkelių ar transporto koridorių užmiesčio ir miesto autotransporto tranzitiniam eismui, todėl apsunkinamas eismas centrinės miesto dalies ir gyvenamųjų rajonų gatvėse. Autotransporto tarša neigiamai veikia gyvenamąją aplinką.

Vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių Ramygalos miesto susisiekimo sistemos darbą yra *automobilizacijos lygis*, kuris įtakoja gyventojų kelionės būdo pasirinkimą ir būtiną infrastruktūros plėtrą. Panevėžio rajono savivaldybės automobilizacijos lygio augimo tempai 2000-2009 m. didesni nei šalies ar Panevėžio apskrities. Panevėžio rajono savivaldybėje automobilizacijos lygis viršija Lietuvos vidurkį.

Ramygalos mieste individualių lengvųjų automobilių skaičius metų pabaigoje – 707. Ramygalos mieste teko 431 individualių automobilių 1000 gyventojų ir tai yra mažesnis rodiklis nei vidutiniškai Panevėžio rajono savivaldybėje. Ramygalos mieste automobilizacijos lygis 2016 m. turėtų pasiekti 518 automobilių 1000 gyventojų, kai Panevėžio rajono savivaldybėje automobilizacijos lygis 2016 m. turėtų pasiekti 728 automobilius 1000 gyventojų (*žr. 8.4.1 pav.*), todėl atsilikimas gatvių ir takų tinklo plėtroje gali neigiamai veikti

eismo sąlygas, piko valandomis susidaryti papildomi automobilių taršos išmetimai į aplinką dėl automobilių prastovų sankryžose ir sumažėjusio susisiekimo greičio.

Tolesnis automobilių skaičiaus augimas mieste ateityje gali sukelti vis didesnę transporto srautų koncentraciją ir automobilių stovėjimo vietų poreikį. Ateityje Ramygalos miesto gatvių tinklas turėtų būti modernizuojamas.

8.4.1 pav. Automobilizacijos lygio prognozė Panevėžio rajono savivaldybėje

Ramygalos miesto susisiekimo tinklas yra skirtas pėsčiųjų, dviratininkų ir kitam nemotorizuotam eismui, keleiviams susisiekti ir kroviniams gabenti įvairiomis transporto rūšimis ir priemonėmis, taip pat specialiosios paskirties transporto priemonių eismui. Ramygalos miesto gyventojų tankumas, miesto kompaktiškos struktūros parodo, kad Ramygalos miesto ir artimiausių gyvenamųjų vietovių (Garuckų ir Aukštadvario kaimų) gyventojai savo keliones gali realizuoti pėsčiomis ar važiuodami dviračiais.

Vienos svarbiausių miesto susisiekimo infrastruktūros *problemų* yra miesto gatvių ir vietinių kelių danga ir jos būklė. Trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų mieste ir tarp gretimųjų gyvenamųjų vietovių ir poilsio zonų ar vandens telkinių. Mieste nėra įrengtų dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo. Nemažai gatvių neturi šaligatvių ar pėsčiųjų takų, o esamų takų dangos yra prastos būklės.

Pagrindinis uždavinys yra sutvarkyti Ramygalos miesto pagrindines gatves (susisiekimo tinklas orientuotas į pagrindinių gatvių karkaso suformavimą), kur nėra, įrengiant šaligatvius, sutvarkant važiuojamąsias gatvių dangos dalis, sudarant palankesnes susisiekimo sąlygas gyventojus aptarnauti viršuoju transportu (mieste integruotais priemiesčio susisiekimo maršrutais).

Prognozuojamas automobilizacijos lygio augimas be gatvių infrastruktūros plėtros pareikalaus ir lanksčios eismo reguliavimo sistemos, naujų automobilių stovėjimo vietų. Numatoma plėsti pėsčiųjų ir dviračių transporto tinklą. Ramygalos miesto susisiekimo sistemos plėtra sprendžiama kompleksiskai plėtojant kelias susisiekimo rūšis, prioritetą teikiant pėstiesiems ir dviratininkams.

Susisiekimo sistemos plėtros tikslai ir uždaviniai yra šie:

- Tobulinti miesto gatvių, dviračių ir pėsčiųjų takų tinklą;
- Gerinti eismo sąlygas mieste;

- Atnaujinti esamas viešąsias automobilių stovėjimo aikšteles, įrengti automobilių stovėjimo aikšteles arti miesto centro ir naujai planuojamose teritorijose vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais reglamento reikalavimais;
- Esant poreikiui praplėsti esamas ir įrengti naujas automobilių stovėjimo aikšteles prie daugiabučių gyvenamųjų namų;
- Plėsti viešąjį transportą (mieste integruotais priemiesčiomaršrutais);
- Mažinti eismo įvykių skaičių techninėmis priemonėmis;
- Įdiegti eismo reguliavimo priemones (esant poreikiui);
- Numatyti miesto gyvenimo ir aplinkos kokybės gerinančias priemones. Reikėtų realizuoti Ramygalos miesto aplinkkelio projektą. Neįgyvendinus šio projekto, reikėtų diegti naujas europinės magistralės A8/E67 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ ruožo, kertančio miesto teritoriją eismo organizavimo ir apsaugos nuo aplinkos taršos priemones.

Siekiant sėkmingai integruoti Ramygalos miesto susisiekimo sistemą į Lietuvos Respublikos susisiekimo sistemą, Baltijos ir Europos transporto tinklą, siūloma toliau užtikrinti anksčiau parengtų projektų tęstinumą ir jų realizavimą sujungiant miesto pagrindinių gatvių karkasą su išorės jungtimis ir formuoti vieningą transporto sistemą.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. T – 154 ir parengtame *Degalinių išdėstymo specialiajame plane* numatyta įrengti keturias degalines Ramygalos miesto prieigose prie planuojamo Ramygalos aplinkkelio. Planuojamų degalinių vietos, privažiavimai prie jų turėtų būti tikslinami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais.

Ramygalos mieste integruoti *Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane*, patvirtintame Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. T – 154 numatyta nacionalinė dviračių turizmo trasa miestą kertanti Rytų-Vakarų kryptimi.

Susisiekimo plėtros modelis. Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcijoje siūlomas vientisas teritorijos urbanistinis audinys, siūlant tankinti, užbaigti gyvenamuosius kvartalus, suformuoti aiškia funkcinę struktūrą. Siūloma gerinti miesto gyvenimo kokybę, formuojant vientisą želdynų struktūrą, naujas pėsčiųjų takų jungtis, sudarant sąlygas gyventojų mobilumui. Naujų plėtros teritorijų bendrojo plano sprendiniuose numatoma tik strategiškai palankiose vietose.

Siūlomas Ramygalos miesto modelis yra tiesiogiai siejamas su jau vykstančiomis miesto užstatymo tendencijomis, sąlyginai mažesniu investicijų poreikiu miesto susisiekimo infrastruktūros ir visuomeninio transporto maršrutinio tinklo plėtrai (priemiesčio), mažesniu transporto poveikiu aplinkai. Siūlomas susisiekimo sistemos plėtros modelis leis ją daryti kompaktiškesne, pagerins gyventojų aptarnavimą.

4.7.1. Išorės susisiekimo tinklas

Išlieka šios svarbiausios išorės susisiekimo jungtys:

- Vakarų – Rytų kryptimi praeinanti Vienkiemio gatvės trasa, kuri yra europinė magistralė A8/E67 „Panevėžys–Aristava–Sitkūnai“ tęsinys;
- Vakarų kryptimi praeinanti Vadoklių ir Krekenavos gatvių trasa, kuri yra valstybinės reikšmės rajoninių kelių Nr. 3003 „Ramygala–Krekenava“ ir Nr. 1204 „Kavarskas–Taujėnai–Vadokliai–Ramygala“ tęsinys.

Valstybinės reikšmės automobilių kelių infrastruktūros plėtra ir modernizavimas numatomas pagal 2005 m. patvirtintą „2002-2015 metų patikslintą Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą“. Papildomas naujų kelių tiesimas ir rekonstrukcija užmiesčio teritorijoje galima tik patikslinus šią programą ir finansavimą.

Valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonos plotis miesto teritorijoje gali būti koreguojamas tik žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais (specialiaisiais, detaliesiais planais).

4.7.2. Miesto vidaus susisiekimo tinklas

Vadovaujantis subalansuotos plėtros principais, Ramygalos mieste siūloma maksimaliai išnaudoti turimą transporto infrastruktūrą, mažinant neigiamą poveikį aplinkai ir gerinant transporto kokybinius parametrus. Esamos transporto infrastruktūros tobulinimas ir naujos subalansuotos infrastruktūros kūrimas yra vienas iš pagrindų miesto ekonomikos ilgalaikiam augimui.

Ramygalos miesto centrinėje dalyje pirmenybė teikiama miesto savitumo apsaugai ir plėtrai, dviratininkams ir pėstiesiems. Bevariklio transporto trasos turi sujungti gyvenamąsias ir rekreacines vietas bei priemiesčius.

Perspektyvoje svarbu pagerinti Ramygalos miesto transporto infrastruktūros būklę, padidinti gatvių tinklo laidumą, pritaikyti transporto infrastruktūrą augančiam eismui bei miesto gyventojų poreikiams.

Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais reglamento reikalavimais, esantiems susisiekimo tinklams normų techniniai reikalavimai taikomi įvertinus esančias užstatymo ir sklypų ribas, inžinerines komunikacijas, želdinius ir viso to inžinerinio pertvarkymo galimybes.

Ramygalos miesto susisiekimo sistemoje numatoma įgyvendinti (žr. brėžinį „III-B-8. Susisiekimo komunikacijų brėžinys“):

- Baigti inventorizuoti miesto gatves. Panevėžio rajono strateginiame plėtros plane numatyta galimybė inventorizuoti ir teisiškai įregistruoti savivaldybei priklausantį turtą (kelius, gatves, tiltus) (2009 – 2015).
- Įrengti naujas D kategorijos gatves planuojamose plėtros teritorijose. Sutvarkyti gatvių tinklą miesto šiaurinėje ir pietvakarinėje dalyse (pramoninės ir sandėliavimo bei komercinės paskirties objektų teritorijose).
- Išsaugoti istoriškai susiklosčiusių gatvių tinklą ir pagerinti miesto gatvių kokybę. Ramygalos vietovė yra įrašyta į registrą (registrinis), unikalus objekto kodas – 17101. Vertingos savybės yra gatvių tinklas, aikštės planas, kapitalinio užstatymo fragmentas, miesto panorama. *Saugiai organizuoti eismą centrinėje miesto aikštėje.*

- Rekonstruoti miesto savitumą atspindinčias teritorijas, plėtojant bendrą gatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūrą, pirmenybę teikti pėsčiųjų ir dviračių eismui.
- *Sumažinti transporto gaisratis Ramygalos pagrindinėse gatvėse ir sankryžose.* Rekomenduojama įrengti eismo organizavimo priemonės didžiausią įtaką miesto vidiniams lengvojo ir sunkiojo transporto srautams turinčiose Vienkiemio, Vadoklių ir Krekenavos gatvėse bei svarbiausiose miesto jungtyse (Panevėžio, Laisvės, Dariaus ir Girėno, Malūno gatvėse). Siūloma naikinti įvažiavimus ir išvažiavimus į B kategorijos gatvę (Vienkiemio g.) neatitinkančius STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais reikalavimų.
- *Pagerinti pėsčiųjų ir dviratininkų eismo sąlygas mieste ir saugumą, įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus/ šaligatvius.* Esant galimybei nenutrūkstamos pėsčiųjų ir/ar dviračių takų jungtys turėtų apjungti miesto centrinę dalį, miesto želdynus, svarbius miesto visuomeninius, komercinius objektus, gyvenamas teritorijas, sujungti su artimiausiomis gyvenamosiomis vietovėmis ir turistinėmis trasomis. Numatoma modernizuoti jau esamus pėsčiųjų – dviračių takus, šaligatvius. Siūloma gatvėse įrengti šaligatvius ar pėsčiųjų/ dviračių takus, esant galimybei išskiriant dviračių ir pėsčiųjų eismą. Įrengti trūkstamus pėsčiųjų - dviračių takus 1000 ažuolų parke. *Siūloma parengti dviračių ir pėsčiųjų takų specialųjį planą.* Panevėžio rajono strateginiame plėtros plane numatyta galimybė parengti susisiekimo sistemų ir pėsčiųjų takų specialųjį planą (2009-2015 m.).
- Urbanizuotų teritorijų, esančių prie valstybinės reikšmės kelių, susisiekimo sistemą (gatvių tinklą, ryšį su kitomis gatvėmis ir valstybinės reikšmės keliais) būtina spręsti *rengiant teritorijų susisiekimo sistemos specialiuosius planus.*
- Siūloma atnaujinti esamas viešąsias automobilių stovėjimo aikšteles, išplėsti automobilių stovėjimo aikšteles prie Ramygalos kapinių (nesant techninėms galimybėms automobilių stovėjimo vietas įrengti ir jei tam nustatyta tvarka pritaria savivaldybė, saugomos ir stovėjimo vietos gali būti įrengtos saugojimo ir stovėjimo vietos gali būti įrengtos už tam statiniui skirtą žemės sklypo ribų vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais).
- Esamų daugiabučių gyvenamųjų namų kvartaluose siūloma suprojektuoti ir išplėsti esamas automobilių stovėjimo aikšteles prie gyvenamųjų namų, o nesant galimybei numatyti vietas šalia esančiose aikštelėse ar įrengti naujas šias aikšteles (ar kitaip spręsti kompleksiskai mieste).
- Siūloma parengti *automobilių stovėjimo aikštelių išdėstymo specialųjį planą.*
- Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais, automobilių stovėjimo vietos, kurios įrengiamos už statinio ar statinių grupės žemės sklypo ribų, turi būti įrengtos prieš statinio ar statinių grupės pripažinimą tinkamais naudoti.
- Visos automobilių saugojimo ir stovėjimo vietos prie konkretaus statinio planuojamos tam statiniui skirtą žemės sklypo ribose, jeigu nėra techninių galimybių tai padaryti ir jei tam nustatyta tvarka pritaria savivaldybė, saugojimo ir stovėjimo vietos gali būti įrengtos už tam statiniui skirtą žemės sklypo ribų, vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais.

- Rekonstruojant susisiekimo sistemos elementus miestelio centrinėje dalyje, prie kultūros paveldo objektų, viešosiose erdvėse turi būti įrengtos priemonės saugiam ir patogiam pėsčiųjų (dviračių) eismui užtikrinti ir reguliuoti, nemotorizuoto ir motorizuoto eismo srautams atskirti.
- Siekiant patobulinti miesto transporto infrastruktūrą, siūloma modernizuoti miesto gatves, privažiavimus, siūloma asfaltuoti aptarnaujančias ir pagalbines gatves vadovaujantis rajono savivaldybės nustatytu planu.
- Esant galimybei siūloma tiesti gatves ir jų tęsinius.
- Siūloma įrengti dangą bei asfaltuoti vietines reikšmės kelius esančius miesto teritorijos ribose bei jo prieigose vadovaujantis rajono savivaldybės nustatytu planu. Panevėžio rajono strateginiame plėtros plane numatyta parengti vietinių kelių sutvarkymo planą 2009-2015 m.
- Siūloma įrengti vieną naują pėsčiųjų tiltą/ lieptą per Upytę.

Dviračių takai ir inžineriniai tinklai užmiestyje turi būti planuojami ir tiesiami už kelio juostos ribų. Esant galimybei miesto teritorijoje dviračių takai įrengiami atskirai nuo važiuojamosios dalies žaliaja juosta (šalia C kategorijų gatvių). Gatvių raudonosios linijos gali būti tikslinamos kito mastelio žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais.

Valstybinės reikšmės automobilių kelių infrastruktūros plėtra ir modernizavimas numatomas pagal 2005 m. patvirtintą „2002-2015 metų patikslintą Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą“. Papildomas naujų kelių tiesimas ir rekonstrukcija užmiesčio teritorijoje galima tik patikslinus šią programą ir finansavimą.

Bendrajame plane rekomenduojami nauji valstybinės reikšmės keliai, kiti transporto statiniai ir esamų kelių kategorijų pakeitimai išlieka rekomendacinio pobūdžio, kol jie nėra patvirtinti Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos bei LR Vyriausybės nutarimu nėra įtraukti į KPPP (Kelių priežiūros ir plėtros programa).

Nutiesus miesto aplinkkelį senosios kelių trasos per miestą tampa miesto gatvėmis. Numatoma miesto aplinkkelio trasa (jungtis) turi būti papildomai tikslinama žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais.

Tikslios naujų gatvių trasos turi būti nustatomos detaliaisiais planais, projektuojant visą gatvių ilgį. Įvažiavimai į sklypo teritoriją sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais, C kategorijos gatvės raudonosios linijos gali sutapti su užstatymo linijomis.

Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais pakeitimais, D kategorijos gatvės (nuo D(1-1) iki D(2-5)) turi išlaikyti gatvės juostos plotį tarp raudonųjų linijų – 12-20 m ir nuo D(2-5) iki D(2-7)) turi išlaikyti gatvės juostos plotį tarp raudonųjų linijų – 5-12 m. Bendrajame plane D kategorijos gatvės neskaidomos papildomos klasifikacijos indeksais. D ir F kategorijų reikmė ir techniniai parametrai nustatomi detaliuosiuose planuose.

Vadovaujantis Valstybinės įmonės „Panevėžio regiono keliai“ 2010-04-20 projektavimo sąlygomis Nr. S-110, privažiavimus prie objektų reikėtų planuoti iš vietinės reikšmės kelių (gatvių), naujų nuvažų į valstybinės reikšmės kelius reikėtų neplanuoti. Inžinerinius tinklus reikėtų planuoti už valstybinės reikšmės kelių sutampančių su miesto gatvėmis juostos ribų. Perėjimus per valstybinės reikšmės kelius reikėtų planuoti „uždaru būdu“.

Ramygalos miesto susisiekimo plėtros sprendinių prioritetai numatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos bendrojo (generalinio) plano sprendinius (patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852)), Ilgalaikės Lietuvos transporto sistemos plėtros strategijos prioritetus, kitų strateginių planų ir programų numatomas priemonės, Šiaulių apskrities bendrojo (generalinio) plano sprendinius, Panevėžio rajono bendrojo plano sprendinius (patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. T – 154), kitais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, infrastruktūros vystymą skatinančių veiksnių tendencijomis ir prognozėmis.

4.7.3. Viešojo transporto susisiekimo sistema

Ramygalos miesto, Naujadvario bei Aukštadvario kaimų minimaliai būtinojo viešojo keleivių susisiekimo tinklas yra išplėstas nepakankamai. Rekomenduojama toliau palaikyti ir tobulinti išorės susisiekimo maršrutus, mieste integruojant priemiesčio susisiekimo maršrutus. Siekiant tenkinti gyventojų susisiekimo poreikį, siūloma plėtoti viešąjį keleivių susisiekimo tinklą. Reikėtų atlikti Ramygalos miesto ir priemiesčio viešojo transporto ir keleivių srautų analitinę studiją ir priemonių planą situacijai pagerinti.

Siūloma gerinti vietinių kelių būklę, jungiančių šalia miesto esančius gretimus kaimus su Ramygalos miesto gatvių tinklu.

Vidaus susisiekimo maršrutų reikmė. Vidaus susisiekimas organizuojamas pėsčiomis ir dviračiu Ramygalos mieste bei susisiekimui su Garuckų bei Aukštadvario kaimais. Pėsčiomis su Ramygalos miesto centru, darbo vietomis galima susisiekti per 30 min. iš bet kurio miesto taško bei Naujadvario bei Aukštadvario kaimų, kuriuose gyvena ir yra planuojamos darbo ir gyventojų aptarnavimo vietos. 30 minučių izochrona (izochrona braižoma susisiekimo pėsčiomis greitį skaičiuojant 70 m/min.) aprėpia visą planuojamą teritoriją (Ramygalos miestą, Naujadvario bei Aukštadvario kaimų teritorijas).

4.7.4. Pasekmės

Racionali ir pagrįsta susisiekimo sistemos plėtra, modernizuojant vidinius ir išorinius miesto ryšius, teikiant pirmenybę visuomeniniam transportui (mieste integruotais priemiesčio susisiekimo maršrutais), pėstiesiems ir dviratininkams bendroje miesto susisiekimo sistemoje, pritaikant ją neįgaliesiems, turi būti realizuota darant minimalią įtaką aplinkai ir gyventojams.

Numatoma miesto gatvių struktūra (gatvių suskirstymas pagal kategorijas, planuojamas miesto rytinis aplinkkelis) pagerins transporto eismo sąlygas, palengvins miesto eismą gatvėmis, panaikins tranzitinio (ypač sunkiojo) transporto eismą mieste.

Siūlomos techninės priemonės (rytinio miesto aplinkkelio įrengimas) turėtų mažinti transporto triukšmą ir taršą labiausiai užterštose miesto zonose.

Pagrindinis kelionės būdas pėsčiomis, dviračiais, viešuoju transportu (mieste integruotais priemiesčio susisiekimo maršrutais) turėtų padėti konkuruoti su individualiais automobiliais. Tam kuriamas pėsčiųjų ir dviračių takų tinklas, akcentuojama viešojo transporto pirmenybė. Pritaikytos eismo reguliavimo priemonės (esant poreikiui) ir įrengtas pėsčiųjų (dviračių) takų tinklas pagerins nemotorizuoto eismo sąlygas mieste.

4.7.5. Įgyvendinimo programa

Numatoma:

- parengti ir įgyvendinti Ramygalos miesto saugaus eismo gerinimo planą (esant poreikiui);
- detalizuoti ir tikslinti Ramygalos miesto bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendinius, rengiant atskirų gatvių specialiuosius ir detaliuosius planus;
- parengti Ramygalos miesto transporto eismo organizacijos projektą su transporto srautų eismo intensyvumo apskaičiavimais, maksimaliai panaudoti jau esamą gatvių ir sankryžų tinklą (su nedidelėmis rekonstrukcijomis);
- inventorizuoti Ramygalos miesto automobilių stovėjimo aikštes;
- parengti Ramygalos miesto automobilių stovėjimo vietų plėtros strategiją ir specialųjį planą. Kompleksiškai spręsti gyventojų automobilių statymą ir saugojimą prie gyvenamųjų namų (parengti daugiabučių namų kiemų gerinimo planą);
- esant galimybei laikytis patvirtintų prioritetinių infrastruktūros projektų realizavimo eiliškumo;
- esant galimybei laikytis ir kontroliuoti bendrajame plane patvirtintų gatvių kategorijų ir joms keliamų techninių reikalavimų.

Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773) su vėlesniais reglamento reikalavimais, gatves rekomenduojama plėtoti etapais, iš pradžių įrengiant žemesnės kategorijos gatves ir paliekant reikalingą teritorijos plotą ateityje numatomi gatvių juostai tarp raudonųjų linijų įrengti.

Ne rečiau kaip kas 5 metus rekomenduojama rengti specialiuosius planus bendrojo plano teiginiams patikslinti.

Detalizuoti susisiekimo sprendiniai pateikiami brėžinyje „III-B-8. Susisiekimo komunikacijų brėžinys“.

4. 8. Inžinerinė infrastruktūra

(žr. B-10. Inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinys)

Ramygalos miesto bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai parengti remiantis šio bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros esamosios būklės analizės ir koncepcijos išvadomis.

Ramygalos miesto bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros grafiniai sprendiniai pateikti inžinerinės infrastruktūros sprendinių brėžinyje.

Bendrojo plano sprendiniai neturėtų riboti inžinerinės infrastruktūros plėtros – esant pagrįstam poreikiui (pvz. siekiant gerinti inžinerinių paslaugų kokybę, didinti miesto konkurencingumą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai), mieste gali būti įrengiami objektai, nepažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje. Planuojamų objektų teritorijos turėtų būti tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir/ar projektavimo metu.

4.8.1. Vandentieka

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Ramygalos miesto gyventojų būtų aprūpinami viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu. Vadovaujantis šiuo įstatymu yra parengtas ir patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialusis planas (Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2011-05-18 sprendimas Nr. T-118). Visas tiekiamas vanduo turi atitikti galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Siekiant išvardintų tikslų numatoma:

- Renovuoti ir plėtoti esamus vandentiekio tinklus, įrengti naujas modernias vandens tiekimo sistemas.
- Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą, tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti visuomenę.
- Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nuostatomis, visi inžineriniai tinklai turi būti klojami tarp gatvių raudonųjų linijų. Teritorijos, kuriose reikalinga įrengti tinklus bei kitus inžinerinius įrenginius, turėtų būti planuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
- Inžineriniai tinklai turi būti klojami kelio apsaugos zonoje, už kelio juostos ribų. Tankiai užstatytose teritorijose, po keliais ir gatvėmis su kieta danga, tinklai turi būti klojami uždaru būdu.

4.8.2. Buitinių ir lietaus nuotekų tvarkymas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Ramygalos miesto gyventojų būtų teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos. Tuo tikslu numatoma:

- Renovuoti ir plėsti esamus nuotekų surinkimo tinklus.
- Rekonstruoti nuotekų valymo įrenginius, įrengti nuotekų siurbines, vykdyti gyventojų, neprisijungusių prie centralizuotų tinklų, nuotekų išvežimo apskaitą.
- Numatoma vykdyti tolesnį išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę. Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi tenkinti ES Miestų nuotekų valymo direktyvos 91/271/EEB reikalavimus.
- Įrengti lietaus vandens surinkimo tinklus bei valymo įrenginius.
- Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nuostatomis, visi inžineriniai tinklai turi būti klojami tarp gatvių raudonųjų linijų. Teritorijos, kuriose reikalinga įrengti tinklus bei kitus inžinerinius įrenginius, turėtų būti planuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
- Inžineriniai tinklai turi būti klojami kelio apsaugos zonoje, už kelio juostos ribų. Tankiai užstatytose teritorijose, po keliais ir gatvėmis su kieta danga, tinklai turi būti klojami uždaru būdu.

4.8.3. Atliekų tvarkymas

Siekiant įdiegti funkcionalią atliekų tvarkymo sistemą Ramygalos mieste numatoma:

- Mišrias komunalines ir buitines atliekas, kaip ir iki šiol, numatoma vežti į Panevėžio regioninę sąvartyną.

- Buitinės atliekos surenkamos naudojant konteinerinę sistemą. Numatoma plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą naujai užstatomose teritorijose, išvystyti konteinerinių aikštelių, skirtų atliekų rūšiavimui, tinklą.
- Organizuoti atliekų surinkimą ir išvežimą iš Ramygalos miesto viešųjų zonų (gatvės, aikštės, paplūdimiai ir kt.). šiose vietose pastatyti reikiamą kiekį šiukšlių dėžių. Viešųjų renginių metu pastatyti specialius laikinuosius konteinerius. Turi būti užtikrintas periodiškas iš viešųjų erdvių surinktų atliekų bei antrinių žaliavų išvežimas.
- Skatinti biodegraduojančių atliekų kompostavimą individualiuose sklypuose.
- Iki 2015 metų likviduoti apleistus ūkinius statinius, o jų griovimo atliekas perdirbti arba panaudoti ūkio subjektų reikmėms.
- Garuckų kaime numatoma įrengti didžiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikštelę.

4.8.4. Gamtinių dujų tiekimas

Priimant sprendimą dėl miesto kvartalų dujų fiksavimo, turi būti įvertinamas ekonominis pagrindumas, atsižvelgiant į potencialių vartotojų skaičių ir jų poreikius, ekonominius, finansinius rodiklius, konkurenciją su kitomis iškastinio kuro rūšimis, vietiniais bei atsinaujinančiais energijos ištekliais.

Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nuostatomis, visi inžineriniai tinklai turi būti klojami tarp gatvių raudonųjų linijų. Teritorijos, kuriose reikalinga įrengti tinklus bei kitus inžinerinius įrenginius, turėtų būti planuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Inžineriniai tinklai turi būti klojami kelio apsaugos zonoje, už kelio juostos ribų. Tankiai užstatytose teritorijose, po keliais ir gatvėmis su kieta danga, tinklai turi būti klojami uždaru būdu.

4.8.5. Šilumos tiekimas

Šilumos tiekimo dalies sprendiniai parengti vadovaujantis esamos būklės analizės išvadomis ir Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialiuoju planu, patvirtintu Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2011-05-18 sprendimu Nr. T-119.

- Ramygalos mieste numatoma išlaikyti centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, didinti jų efektyvumą, tuose urbanizacijos centruose arba zonose, kuriose ekonominiu ir aplinkosauginiu požiūriu tai naudinga.
- Numatoma modernizuoti šilumines trasas, pastatyti dujinius katilus Ramygalos seniūnijos ir Kaštonų gatvės katilinėse.
- Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nuostatomis, visi inžineriniai tinklai turi būti klojami tarp gatvių raudonųjų linijų. Teritorijos, kuriose reikalinga įrengti tinklus bei kitus inžinerinius įrenginius, turėtų būti planuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
- Inžineriniai tinklai turi būti klojami kelio apsaugos zonoje, už kelio juostos ribų. Tankiai užstatytose teritorijose, po keliais ir gatvėmis su kieta danga, tinklai turi būti klojami uždaru būdu.

4.8.6. Elektros energijos tiekimas

Ramygalos miesto vakarinėje dalyje (iš pietų į šiaurę) praeina aukštos įtampos 330 kV elektros energijos tiekimo linija, o šiaurinėje dalyje iš rytų į vakarus praeina aukštos įtampos 35 kV elektros energijos tiekimo linija.

Elektros skirstomojo tinklo sektoriuje numatoma:

- Visos naujai urbanizuojamos teritorijos prie skirstomojo tinklo turi būti prijungiamos jau prie esamų 10 kV įtampos elektros tinklų, kurie yra šalia teritorijų, taip pat pakloti naujus 0,4 kV įtampos elektros tinklus nuo naujai pastatytų transformatorinių pastočių iki galutinių elektros energijos vartotojų elektros atvadų. Rekomenduojama kabelinius požeminius tinklus projektuoti šalia gatvių. Naujų kabelinių tinklų trasos nustatomos žemesnio lygmens ir/ar projektavimo metu.
- Naujų vartotojų aprūpinimui elektra, esant poreikiui, įrengti naujas 10/0,4 kV įtampų transformatorines pastotes. Transformatorinių pastočių vieta ir galia turi būti parinkta žemesnio lygmens ir/ar projektavimo metu. Transformatorinių pastočių vieta turėtų būti artima visų prie jos prijungtų vartotojų elektros apkrovų centrui.
- Modernizuoti esamus orinius kabelinius ir laidinius 0,4 kV įtampos miesto tinklus, juos keičiant kabeliniais tinklais.
- Esant poreikiui rekonstruoti esamas miesto gatvių apšvietimo sistemas. Gatvių apšvietimui numatyti elektros energiją tausojančių priemonių įdiegimą. Kur nėra apšvietimo – jį numatyti ir įrengti. Gatvių apšvietimą įrengti vadovaujantis apšvietimo elektros įrenginių įrengimo taisyklėmis.
- Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nuostatomis, visi inžineriniai tinklai turi būti klojami tarp gatvių raudonųjų linijų. Teritorijos, kuriose reikalinga įrengti tinklus bei kitus inžinerinius įrenginius, turėtų būti planuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
- Inžineriniai tinklai turi būti klojami kelio apsaugos zonoje, už kelio juostos ribų. Tankiai užstatytose teritorijose, po keliais ir gatvėmis su kieta danga, tinklai turi būti klojami uždaru būdu.

4.8.7. Ryšių infrastruktūra

- Ramygalos mieste reikia didinti viešojo interneto prieigos taškų skaičių, kad internetu turėtų galimybę pasinaudoti kiekvienas pilietis.
- Vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nuostatomis, visi inžineriniai tinklai turi būti klojami tarp gatvių raudonųjų linijų. Teritorijos, kuriose reikalinga įrengti tinklus bei kitus inžinerinius įrenginius, turėtų būti planuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
- Inžineriniai tinklai turi būti klojami kelio apsaugos zonoje, už kelio juostos ribų. Tankiai užstatytose teritorijose, po keliais ir gatvėmis su kieta danga, tinklai turi būti klojami uždaru būdu.
- Išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą, įrengti juose viešojo interneto prieigas.

5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMUI REIKALINGI PARENGTI DOKUMENTAI

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui ir darniai plėtrai užtikrinti siūlomas planavimo dokumentų sąrašas.

5.1 Rengtiniai ir peržiūrėtini teritorijų planavimo dokumentai

- Švietimo, kultūros ir medicinos įstaigų šilumos ūkių atnaujinimo ir modernizavimo planas;
- Teritorijų prie daugiabučių namų detalieji planai;
- Cetrinės miesto dalies, kultūros paveldo objekto (17101 „Ramygala“) Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas;
- Dviračių ir pėsčiųjų takų specialusis planas;
- Automobilių stovėjimo aikštelių išdėstymo specialusis planas;
- Ramygalos miesto aplinkkelio specialusis planas (patvirtintas);
- Tikslių naujų gatvių trasų detalieji planai, projektuojant visą gatvių ilgį;
- Susisiekimo komunikacijų plėtros ir modernizavimo sprendiniams įgyvendinti skirtų konkrečių objektų projektai (specialieji, detalieji, techniniai projektai).

5.2. Rengtinios programos ir strategijos

- Ramygalos miesto saugaus eisimo gerinimo planas(esant poreikiui);
- Ramygalos miesto automobilių stovėjimo vietų plėtros strategija;
- Ramygalos miesto daugiabučių namų kiemų aplinkos modernizavimo planas;
- Želdynų plėtros ir pritaikymo gyventojų poilsiui programa;
- Pastatų energetinio modernizavimo programos;
- Gyvenamųjų teritorijų modernizavimo strategija;
- Visuomenės reikmėms rezervuojamų teritorijų programa (Miesto žemės fondo formavimas).

6. PRIEDAI

1 PRIEDAS. 6.1 lentelė. Ramygalos miesto bendrojo plano sprendinių pagrindinio brėžinio teritorijų naudojimo reglamentai

2 PRIEDAS. 6.2 lentelė Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašas